



ZPRÁVY

KRAJSKÉHO
VLASTIVĚDNÉHO
MUZEA
V OLOMOUCI



Foto 1

K PROBLEMATICE NĚKTERÝCH RODOVÝCH JMEN
ČESKOSLOVENSKÉ KVĚTENY

Zur Problematik einiger Gattungsnamen der tschechoslowakischen
Flora

Linosyris CASS.

Linosyris CASS. pokládají téměř všichni současní sovětští autoři za dobrý rod. POLJAKOV [1967] šel dokonce tak daleko, že ho zařadil do jiného subtribu než spojený rod *Aster-Erigeron*. Jméno *Linosyris* CASS. 1825 non LUDW. 1757 je neoprávněné z důvodu homonymity, proto ho SOJÁK [1980] a ČEREPA NOV [1981] nahradili jménem *Crinitaria* CASS. 1825. Toto jméno však Cassini zavedl jako náhradu nepoužitelného jména *Crinita* MOENCH 1794 non HOUTT. 1777. Jediným druhem (a tedy typem) *Crinita* je *C. punctata* MOENCH, podle Moencha snad totožná s *Chrysocoma biflora* L. Cassini akceptoval *Ch. biflora* L. bez pochybností. Tento druh, který je typem rodového jména *Crinitaria*, je v současnosti kladen do rodu *Galatella* CASS. 1825 (cf. TZVELEV 1959, ČEREPA NOV 1981). Protože neexistuje žádné jiné rodové jméno, které se vztahuje k naší *Linosyris vulgaris* CASS. [= *Aster linosyris* (L.) BERNH.] nebo jí příbuzným čtyřem druhům, popisují nový rod *Crinitina* [podle údaje v „Index kewensis“ se k *Aster linosyris* vztahuje jméno *Deinosmos* RAF., jde však o omyl, neboť tento rod je založen na druhu *Pulicaria sicula* (L.) MORIS].

Crinitina SOJÁK gen. novum

Calathia breviter cylindrica vel obconica. Involucri phylla pluri-seriata, imbricata, inaequalia. Receptaculum convexiusculum, irregulariter alveolatum. Flores omnes aequales, hermaphroditi, tubulosi, lutei. Antherae lineares, apice lanceolato-appendiculatae, basi obtusae. Lobi stylorum geniculati, appendicibus ovato-lanceolatis, dense pilosis praediti. Achenia omnia aequalia, oblonga, basi attenuata, planiuscula, costulis longitudinalibus prominentibus nullis vel 1–2 lateralibus evolutis, 3–5 mm longa, regulariter subappresse pilosa. Pappus 2(–3) serialis; setae scabrae, aequales, achenio longiores, basi in annulum coalitae.

Typus: *C. linosyris* (L.) SOJÁK (= *Chrysocoma linosyris* L.) Eurasijský rod, který obsahuje následujících 5 druhů:

Crinitina linosyris (L.) SOJÁK comb. n.; bas.: *Chrysocoma Linosyris* LINNÉ Spec. Plant. 841, 1753

- Crinitina fominii* (KEM.—NAT.) SOJÁK comb. n.; bas.: *Linosyris Fominii* KEMULARIA—NATHADZE Vestn. Tifl. Bot. Sada 3—4: 142, 1927
- Crinitina pontica* (LIPSKY) SOJÁK comb. n.; bas.: *Linosyris vulgaris* var. *pontica* LIPSKY Trudy Peterb. Bot. Sada 14: 282, 1897
- Crinitina villosa* (L.) SOJÁK comb. n.; bas.: *Chrysocoma villosa* LINNÉ Spec. Plant. 841, 1753
- Crinitina tatarica* (LESS.) SOJÁK comb. n.; bas.: *Chrysocoma tatarica* LESSING Linnaea 9:186, 1835

Hutchinsia R. BR.

Rodové jméno *Hutchinsia* R. BR. in AITON Hort. Kew. ed. 2, 4: 82, 1812 je nomenklatoricky nadbytečné, neboť zahrnuje druh *Iberis rotundifolia* L., na němž je založeno předtím platně zveřejněné jméno *Noccaea* MOENCH Suppl. Meth. Pl. 89, 1802. Toto illegitimní jméno je třeba nahradit jménem *Pritzelago* O. KUNTZE Rev. Gen. 1: 35, 1891. Rod obsahuje — podle odchylného pojetí různých autorů — buď jediný druh se třemi subspecie, nebo tři samostatné druhy. Podle mého soudu je nejvhodnější rod dělit ve dva druhy, z nichž jeden má dvě výrazné subspecie, morfologicky spojené přechodnou (patrně hybridogenní) třetí rasou. Přehled rodu:

Pritzelago alpina (L.) O. KUNTZE

P. a. subsp. *alpina*

P. a. subsp. *brevicaulis* (HOPPE) SOJÁK comb. n.; bas.: *Noccaea brevicaulis* HOPPE in Reichenbach Fl. Germ. Excurs. 663, 1832 (serius etiam: *Hutchinsia brevicaulis* HOPPE in Koch Röhlings Deutschl. Fl. 4: 519, 1833)

P. a. subsp. *dubia* (PAWŁ.) SOJÁK comb. n.; bas.: *Hutchinsia alpina* subsp. *brevicaulis* var. *dubia* PAWŁOWSKI Materiały do Fizjografii Kraju 23: 15, 1950

Pritzelago auerswaldii (WILLK.) SOJÁK comb. n.; bas.: *Hutchinsia Auerswaldii* WILLKOMM Sert. Fl. Hisp. 14, 1852

Hornungia REICHENB.

FARR, LEUSSINK et STAFLEU (1979) se domnívají, že *Hornungia* REICHENB. byla poprvé platně zveřejněna teprve ve Fl. Saxon. 367, 1842, je tedy mladším homonymem jména *Hornungia* BERNH. 1840. Jestliže přijmeme tento názor, pak správným jménem pro naši rostlinu, doposud označovanou jako *Hornungia petraea* (L.) REICHENB., je *Astylus petraea* (L.) DULAC [typifikace: *Astylus* DULAC. Fl. Hautes-Pyr. 188, 1867, LT.: *A. petraea* (L.) DULAC]. Starší rodové jméno *Nasturtium* S. F. GRAY 1821 non MEDIC. 1892 je neplatné z důvodu homonymity.

Podle mého soudu však REICHENBACH in Deutschl. Fl. 1: 33, 1837—1838 jméno *Hornungia* už v této publikaci plně akceptoval (třebaže v textu za druhem *Teesdalia petraea* REICHENB.) a jméno neodporuje čl. 34.1 (a) Kódu 1978. Jméno *Hornungia* REICHENB. 1837—1838 pokládám za legitimní (*Astylus DULAC* je v tom případě „nomen superfluum“).

Libanotis HILL

Rod *Libanotis* HILL 1756 je založen na jediném druhu, a to na *Selinum cervaria* L. = *Peucedanum cervaria* (L.) LAPEYR. (resp. na *Daucus montanus apii folio major* C. BAUHIN a na *Libanotis nigra* auct., což jsou synonyma *Peucedanum cervaria*), nikoli na druhu *Libanotis pyrenaica* (L.) BOURG. (v tomto smyslu byl až dosud neprávem pojímán). I když v současnosti je *Libanotis* auct. non HILL většinou autorů pokládána pouze za podrod nebo za sekci rodu *Seseli*, domnívám se, že její generický status je při užším pojetí rodu oprávněný. Bylo by pro ni možno použít jména *Dela* ADANS. 1763, kdyby ADANSON neuvedl citaci „*Elafoboskon* LONIC.“. Ve výčtu literatury ADANSON Fam. 1:5, 1763 u *Lonicera* uvádí dvě publikace: „*Botanicon Hist. nat.* 1551, 4^o. 1713. Fol. Francofurti.“. Zatímco v publikaci z r. 1551 je pod označením *Elaphoboscon* nakreslen jediný těžko identifikovatelný druh (podle BAUHINA dnešní *Laserpitium latifolium* L.), v pozdější publikaci je připojen ještě druhý druh, který je nepochybně totožný s *Peucedanum cervaria*. *Dela* ADANS. Je proto nadbytečné jméno pro *Libanotis* HILL non auct. Protože žádné použitelné jméno pro *Libanotis* auct. mi není známo, zavádím nové jméno *Balinotella*.

Balinotella SOJÁK gen. novum

Generis *Seseli* L. similis, sed sepala bene evoluta, lanceolato-subulata, 0,5—1 mm longa, sub fructu decidua, involucri phylla semper evoluta, numerosa.

Typus: *B. libanotis* (L.) SOJÁK (= *Athamanta libanotis* L.). Rod obsahuje jeden polymorfní eurasijský druh a celou řadu asijských druhů; do r. *Balinotella* převádím několik nejvýznačnějších zástupců: *Balinotella libanotis* (L.) SOJÁK comb. n.; bas.: *Athamanta Libanotis* LINNÉ Spec. Plant. 244, 1753

B. libanotis subsp. *pyrenaica* (L.) SOJÁK comb. n.; bas.: *Crithmum Pyrenaicum* LINNÉ Spec. Plant. 246, 1753

B. libanotis subsp. *leiocarpa* (HEUFF.) SOJÁK comb. n.; bas.: *Libanotis montana* var. *leiocarpa* HEUFFEL Verh. Zool.-Bot. Ges. Wien 8: 115, 1858

B. libanotis subsp. *sibirica* (L.) SOJÁK comb. n.; bas.: *Athamanta sibirica* LINNÉ Spec. Plant. 244, 1753

B. krylovii (V. TICHOM.) SOJÁK comb. n.; bas.: *Libanotis krylovii*

V. TICHOMIROV Bjul. Moks. Občš. Ispyt. Prir., Otd. Biol., n. s., 73/2: 139, 1968

B. transcaucasica (SCHISCHK.) SOJÁK comb. n.; bas.: *Libanotis transcaucasica* SCHISCHKIN Bot. Mat. Gerb. Bot. Inst. AN SSSR 13:161, 1950

B. buchtormensis (FISCH.) SOJÁK comb. n.; bas.: *Bubon buchtormensis* FISCHER in Sprengel Pugill. 2:55, 1815

B. seseloides (TURCZ.) SOJÁK comb. n.; bas.: *Libanotis seseloides* TURCZANINOW Bull. Soc. Nat. Moscou 17/4: 725, 1844 (Fl. Baic.-Dahur. 1:484, 1844)

B. schrenkiana (C. A. MEY.) SOJÁK comb. n.; bas.: *Libanotis Schrenkiana* C. A. MEYER ex SCHISCHKIN Fl. SSSR 16:061, 1950

B. calycina (KOROV.) SOJÁK comb. n.; bas.: *Libanotis calycina* KOROVIN Bot. Mat. Gerb. Inst. Bot. Zool. AN UzSSR 8:20, 1947

Galeobdolon ADANS.

Galeobdolon ADANS. 1763 je ve smyslu čl. 63 Kódu 1978 nadbytečným jménem pro *Galeopsis* L. V ADANSONOVĚ pojetí zahrnuje všechny čtyři Linnéovi známé druhy r. *Galeopsis*, tedy stejně tak typový druh *Galeopsis tetrahit* L. jako *Galeopsis galeobdolon* L. (a navíc i některé druhy *Stachys*). ADANSONOVO *Galeobdolon* zahrnuje *Galeopsis tetrahit* dokonce ve 3 citacích: „*Lamium*. PLUK. t. 41. f. 4“, „*Galeopsis*. TOUR. t. 86“ cf. pag. 185) a „*Cannabinastrum* HEIST.“ Pro rod *Galeobdolon* auct. non ADANS. je třeba používat jména *Lamiastrum* HEIST. ex FABR. 1759. HOLUBŮV (1970) názor o uninomiální povaze FABRICIOVÝCH jmen nebyl řadou autorů akceptován (např. BALL 1972, FARR, LEUSSINK et STAFLEU 1979). Zvláště závažná je okolnost, že nový Kód 1978 uznává z téže HOLUBOVY skupiny „uninomiálních“ jmen, kam patří *Lamiastrum*, jako legitimní jména *Echinaria*, *Mappia*, *Meibomia*, *Pancovia* a *Salomonina*, neboť proti nim chrání příslušná „nomina conservanda“. Konzervace jména *Galeobdolon* HUDSON non ADANS. není nutná vzhledem k nepatrnému počtu druhů (podle některých autorů rod obsahuje jediný kolektivní druh), které byly až donedávna obvykle spojovány s *Lamium* L., kromě toho je k dispozici vhodné jméno *Lamiastrum* a jistě existuje řada nechráněných jmen, která by si ochranu daleko více zaslouhovala (např. *Chamaenerion* S. F. GRAY non SÉG. nec ADANS., *Berula* KOCH non HOFFM. ex BESS., *Willemetia* NECK. aj.). Přehled rodu:

Lamiastrum galeobdolon (L.) EHREND. et POLATSCHEK, *L. montanum* (PERS.) EHREND., *L. flavidum* (HERM.) EHREND., a *Lamiastrum argentatum* (SMEJKAL) SOJÁK comb. n. (bas.: *Galeobdolon argentatum* SMEJKAL Preslia 47:243, 1975).

Za velmi cenné rady při vzniku této statě jsem zavázán dr. Z. Pouzarovi, CSc.

Literatura:

BALL P. W. (1972): *Lamiastrum* Heister ex Fabr. — Fl. Europ. 3: 148—149. — Cambridge.

ČEREPANOV S. K. (1981): *Sosudistye rastěniya SSSR*. — Leningrad.

FARR E. R., LEUSSINK J. A. et F. A. STAFLEU (1979) *Index nominum generi-
corum (Plantarum)* 1—3. — *Regnum Veget.* 100, 101 et 102, p. 1 — 1896.

HOLUB J. (1970): *Lamiastrum* versus *Galeobdolon* and comments on problems of unitary designations in Fabricius's work... — *Folia Geobot. Phytotax.* 5: 61 až 88.

POLJAKOV P. P. (1967): *Sistěma i proischožděnie složnocvetnykh*. — Alma-Ata.

SOJÁK J. (1980): *Fragmenta phytotaxonomica et nomenclatorica* (1.) — *Čas. Nár. Muz., Řada Přír.*, 148: 77—80.

STAFLEU F. A. et al. (1978): *International Code of Botanical Nomenclature*. — Utrecht.

TZVELEV N. N. (1959): *Galatella, Linosyris*; in *Flora URSS* 15: 138—180. — Mosqua, Leningrad.

Zusammenfassung

Linosyris CASS. halten fast alle gegenwärtigen sowjetischen Autoren für eine gute Gattung. POLJAKOV (1967) hat sie sogar in eine andere Untertribus als die vereinigte Gattung *Aster-Erigeron* einge-
reicht). Der Name *Linosyris* CASS. 1825 non LUDW. 1757 ist wegen der Homonymität illegitim, aus welchem Grunde ihn SOJÁK (1980) und ČEREPANOV (1981) durch den Namen *Crinitaria* CASS. 1825 ersetzt haben. Diesen Namen führte jedoch CASSINI als Ersatz für den nicht verfügbaren Namen *Crinita* MOENCH 1794 non HOUTT. 1777 ein. Die einzige Art von *Crinita* ist *C. punctata* MOENCH, die nach MOENCH vielleicht mit *Chrysocoma biflora* L. identisch ist. CASSINI 1825 akzeptierte *Ch. biflora* L. ohne Zweifel. Diese Art, die den Typus des Gattungsnamens *Crinitaria* darstellt, wird gegenwärtig der Gattung *Galatella* CASS. 1825 zugeordnet (cf. TZVELEV 1959, ČEREPANOV 1981). Da es keinen anderen Gattungsnamen gibt, der sich auf „*Aster linosyris*“ und vier verwandte Arten bezieht, wird eine neue Gattung *Crinitina* beschrieben.

Hutchinsia R. BR. in AITON 1812 schliesst *Iberis rotundifolia* L., die einzige Art der früher gültig beschriebenen Gattung *Noccaea* MOENCH 1802, ein und stellt deshalb einen nomenklatorisch überflüssigen Namen dar. Es ist notwendig, ihn durch den Namen *Pritzelago* O. KUNTZE 1891 zu ersetzen. Die Gattung umfasst 2(—3) Arten; der Typus ist *P. alpina* (L.) O. KUNTZE.

Die Gattung *Libanotis* HILL 1756 ist auf eine einzige Art gegründet, nämlich *Selinum cervaria* L. = *Peucedanum cervaria* (L.) LA-

PEYR. (bzw. auf *Daucus montanus apii folio major* C. BAUHIN und *Libanotis nigra auct.*, was die Synonyme von *Peucedanum cervaria* sind). Für die Gattung *Libanotis* auct. non HILL wäre es möglich, den Namen *Dela* ADANS. 1763 anzuwenden, wenn ADANSON in dessen Synonymik die Zitierung „*Elafoboskon* LONIC.“ nicht angeführt hätte. Im Literaturverzeichnis gibt ADANSON (Fam. 1:5, 1763) bei LONICERUS 2 Publikationen an: „*Botanicon Hist nat.* 1551, 4^o. 1713. Fol. Francofurti“. Während in der Publikation aus d. J. 1551 unter der Bezeichnung *Elaphoboscon* eine einzige schwer identifizierbare Art (vielleicht *Laserpitium latifolium* L.) angezeichnet ist, wird in der späteren Publikation noch eine andere Art beigelegt, die zweifellos mit *Peucedanum cervaria* identisch ist. *Dela* ADANS. ist deshalb ein überflüssiger Name für *Libanotis* HILL. Da mir kein anderer Name für *Libanotis* auct. non HILL. bekannt ist, führe ich den neuen Namen *Balinotella* ein.

Galeobdolon ADANS. 1763 ist ein nomenklatorisch überflüssiger Name. In der Auffassung ADANSON'S schliesst er alle vier Arten der Gattung *Galeopsis* ein, die LINNÉ 1753 kannte, d. h. ebenso die Typus-Art *Galeopsis tetrahit* L. wie *Galeopsis galeobdolon* L. (und überdies auch einige *Stachys*-Arten). *Galeobdolon* ADANS. schliesst *Galeopsis tetrahit* sogar in 3 Zitierungen ein, u. zw. „*Lamium*. PLUK. t. 41. f. 4“, „*Galeopsis*. TOUR. t. 86“ (cf. pag. 185) und „*Cannabinastrum* HEIST.“. Für die Gattung *Galeobdolon* auct. non ADANS. ist es nötig, den Namen *Lamiastrum* HEIST. ex FABR. zu benutzen. Die Ansicht HOLUB'S (1970) über die uninomiale Natur der Namen von FABRICIUS ist von mehreren Autoren nicht angenommen worden (z. B. BALL 1972, FARR, LEUSSINK et STAFLEU 1979). Aus derselben Gruppe „uninomiale“ Namen von Holub, wohin *Lamiastrum* gehört, erkennt der Code 1978 *Echinaria*, *Mappia*, *Meibomia*, *Pancovia* und *Salomonina* als legitime Namen an, weil er gegen diese die „nomina conservanda“ schützt. Die Konservierung des Namens *Galeobdolon* HUDSON non ADANS. ist unnötig angesichts der geringen Zahl der Arten (nach einigen Autoren handelt es sich um eine einzige Kollektivart), die bis unlängst in der Regel der Gattung *Lamium* L. zu geordnet wurden, wie auch mit Rücksicht auf das Bestehen des geeigneten Namens *Lamiastrum*.

**K TRENDU HNÍZDĚNÍ ČÁPA BÍLÉHO (*CICONIA CICONIA* L.)
V OKRESE OLOMOUC A OKOLÍ VČETNĚ NĚKOLIKA
NIDOBIOLOGICKÝCH A EKOLOGICKÝCH POZNÁMEK — ČÁST I.**

**ZUM NISTTREND DES WEISSTORCHES (*CICONIA CICONIA* L.) IM BEZIRK
OLOMOUC UND UMGEBUNG EINSCHLIESSLICH EINIGER NIDOBIOLOGISCHER
UND ÖKOLOGISCHER BEMERKUNGEN — TEIL I.**

A b s t r a k t u m

Studie podává přehled hnízdního výskytu čápa bílého v okrese Olomouc a okolí v letech 1974—1980. Jsou porovnány a zachyceny změny, ke kterým došlo v následném období po provedeném celostátním soupisu hnízdišť čápa bílého v r. 1974. Samostatná pozornost je věnována hnízdění druhu na lokalitě Olomouc-Neředín I., kde poprvé zahnízdili čápi v r. 1978, a několika dalším lokalitám, jež mohly být pravidelně a průběžně sledovány. Studie se dále zabývá stávající hustotou hnízd a počtem hnízdních párů na sledovaném území, adaptabilitou druhu pokud jde o trofické nároky v rámci ekologické niky apod. Bylo zjištěno, že v letech 1978—1980 pravidelně obývalo území okresu Olomouc o rozloze 1418 km² celkem 9 hnízdních párů. Naprosto stejná situace vyplynula z propočtů i pro výchozí stav — rok 1974. Denzita zde vykazuje hodnotu 0,63 párů na 100 km². Za poslední tři roky (1978—1980) je průměrný počet úspěšně vyvedených mláďat na 1 hnízdo (pár) a rok tento: V okrese Olomouc 2,50 vzhledem na celkový počet hnízdících párů s mláďaty a 1,58 na celkový počet všech hnízdních párů (vč. započatého, neúspěšného hnízdění). Na ostatním území (34 hnízdních párů) činí pak hodnoty průměrného počtu mláďat 2,32 a 2,06, v celém sledovaném území (vč. okresu Olomouc) 2,34 a 1,98.

Ú v o d

Sledování populační dynamiky a bionomie čápa bílého (*Ciconia ciconia* L.) má v Evropě dlouholetou tradici. První mezinárodní soupis hnízdišť byl proveden v roce 1934 (SCHÜZ, 1936). K tomuto soupisu pro území Československa posloužily údaje z Plachetkových dotazníkových archů. K pozdějšímu porovnání změn hladiny populační hustoty čápa bílého a trendu jejího vývoje byly provedeny další mezinárodní sčítací akce v letech 1958 a 1974 (u nás FOLK a kol., 1975, 1977). Zhodnocením těchto akcí se kromě jiného ukázalo, že v posledních 30 letech došlo k výraznému a pokračujícímu

poklesu početních stavů hnízdních párů čápa bílého zejména v západní Evropě. Po roce 1950 vymizel druh ze Švýcarska, z jižního Švédska a vytrácí se z dalších zemí západní a částečně už i střední Evropy, jak prokázali SCHÜZ a SZIJJ (1960) a později též HECKENROTH (1969). Rychlost ubývání čápa bílého ve volné přírodě nejlépe demonstrují údaje např. z Dánska, kde v r. 1975 zjistili ornitologové na celém území pouze 40 hnízdících párů, zatímco při sčítání v r. 1960 zde bylo průkazně pozorováno na 200 hnízdících párů.

Území ČSSR zatím taková situace nehrozí. Naproti tomu je však patrna postupující hnízdní expanze druhu do vyšších poloh při současném ubývání hnízdišť v nížinných oblastech (HUDEC, ČERNÝ a kol., 1972; ČERNÝ a ŠTASTNÝ, 1974). Proto se může zdát, že je na některých místech čáp bílý relativně hojným druhem, jinde vzácným. Většina autorů k tomuto jevu zaujímá shodný názor a uvádí jako jedny z hlavních příčin změny v charakteru krajiny. Její vysoušení a přeměna nížinných luk v ornou půdu vytlačuje čápa do míst, která mu v dané situaci poskytují snadnější získání obživy. Přesto však i ve vyšších polohách dává čáp bílý přednost místům s vlhkými lukami nebo těm, v jejichž okolí jsou četné a třeba i malé vodní plochy. Tak např. v severovýchodní oblasti Českomoravské vysočiny bylo známo v r. 1930 pouze jediné hnízdo, v r. 1973 registrováno již 46 hnízd (HLADÍK, 1975).

Pokud se týká hnízdění druhu v okrese Olomouc a okolí postupoval vývoj následovně: Ještě před 50 lety na tomto území čáp bílý nehnízdil. Druh byl pozorován pouze za jarních a podzimních průtahů. V téže době se však tu a tam začínají objevovat nehnízdící čápi, kteří se na některých místech zdržují po celé hnízdní období (ČAPEK, 1930). K výraznějšímu zvyšování početnosti čápa bílého v moravských krajích a zejména jeho vazby na lidská sídliště dochází pak od r. 1934 (HAVLÍN, 1975). Také na Olomoucku a v okolních oblastech — v Doubravicích, Kojetíně, Litovli, Žerotíně — zakládají čápi svá první hnízda v letech 1934—36 (HEJL, 1942). Postupující synantropizaci druhu, tzn. jeho přechod z volné krajiny (stromová hnízda) do prostoru lidských sídlišť (hnízda na komínech a střeších budov), lze v tehdejší době spatřovat v častých případech zakládání hnízd na stozích slámy v těsném sousedství či nedaleko obcí. Tak např. bylo zjištěno hnízdo čápů na stohu slámy v Olomouci-Nových sadech v r. 1962, z něhož byla okroužkována 3 mláďata 19. 6. Jedno z nich (kr. č. B-10215) bylo pak podle došlé zprávy zastřeleno v Africe — Čadu (Kadama, Distr. Quaddai) v roce 1968. V témže roce (1962) bylo další takové čápí hnízdo v Kvasicích na Kroměřížsku. Všude tenkrát byly velké záplavy polí a luk následkem rozvodnění Moravy a i tato okolnost měla zřejmě podstatný vliv na tento způsob hnízdění (Hejl, písemné sdělení). Hnízdě-

ní druhu na okrajích větších sídelních aglomerací, jako je např. město Olomouc nebo Přerov, se datuje až od počátku padesátých a v průběhu šedesátých let (KOZÁK, 1962; GINTER, 1968). Prvé hnízdění druhu na periferii města Olomouce započalo v r. 1953 na jednom z nepoužívaných továrních komínů Moravských železáren (Hejl — ústní sdělení, Kučírek — fotodoklad v archívu zool. odd. Mus. Olomouc). Obraz dalšího vývoje hnízdění čápa bílého na území okresu Olomouc a jeho okolí v letech 1974 až 1980 tvoří hlavní náplň této studie. Její vypracování podnítila kromě jiného i ta okolnost, že v okrese Olomouc někteří myslivci přeceňují skutečný stav v populační dynamice čápa bílého v současné době, hovoří o přemnožení a tím i o škodách působených údajně tímto druhem na drobné zvěři. Od neinformovanosti pak není daleko k prosazování výjimky ze zákona, k tzv. redukčnímu odstřelu chráněného živočicha, jakým je čáp bílý podle vyhlášek MŠK č. 80/1965 a SNR, č. 102/1965.

Ve II. části této práce, která vyjde v dalším čísle Zpráv, budou zpracovány otázky výsledného efektu a časového průběhu hnízdění a připojena doplňující pozorování různého charakteru (bionomie, etologie, ekologie).

Poděkování:

Tato práce by nemohla vzniknout bez pomoci a spolupráce několika dalších spolupracovníků a širokého okruhu informátorů, jimž je třeba na tomto místě poděkovat. V první řadě jsou to pracovníci ornitologické stanice MOS v Přerově. Za poskytnutí archívních materiálů z r. 1974 a některé připomínky děkuji RNDr. J. Sítkoví, za informace ze svých pozorování a zapůjčení částí literatury Fr. Hejlovi. Za konkrétní pomoc při šetřeních v terénu a poskytnutí dílčích informací děkuji amatérským ornitologům a členům MOS — R. Malému, S. Burešovi a K. Matonovi, dále studentům biologie — I. Jurenkové (Ped. fakulta Ostrava) a A. Tomanovi (UP Olomouc), externímu spolupracovníku zool. odd. KVMO B. Hegerovi a muzejnímu preparátoru Fr. Dohnalovi. Za poskytnutí starších údajů a informací děkuji pracovníkům OS SPPOP v Olomouci — M. Kaštovské a ing. P. Šímkovi.

Za trvalou pomoc při sledování některých hnízdních lokalit nebo poskytnutí údajů z vlastních pečlivě vedených záznamů si zaslouží vřelé poděkování: Fr. Rozsival (Olomouc, Neředínská 26), B. Škrabal s manželkou (Příkazy 61) a Fr. Benda (Císařov 6). Za umožnění vstupu do objektu a tím pořízení spec. fotodokumentace na lokalitě Olomouc-Neředín děkuji J. Řezáčovi (Olomouc, Letců 4) a za zhotovení snímků pracovníku fotooddělení KVMO J. Schubertovi.

Zvláště cenné informace v terénu poskytli: M. Bahounková (Horní Suko-
lom 49), Fr. Dostál (člen ZS Severomor. dřevařských závodů Lhota u Nákla),
Zd. Fojt (předseda MěNV Tovačov), O. Grohar (Háj u Třeštiny 93), J.
Hruška (zootechnik JZD Dl. Loučka), R. Chytil (Sociální ústav Nové
Zámky u Litvle), M. Klanicová (Medlov 27), V. Kolečkářová (Charvá-
ty 49), J. Majer (Medlov 127), J. Prečan (polesný v. v., Mladeč), M. Reme-
rová (Dub nad Mor. 195), F. Vašíčková (Zahradnictví Bolelouc), J. Wag-

ner (ředitel závodu Oděvní průmysl Příkazy), A. Zavadilová (tajemnice MNV Pňovice), M. Žundálková (Vacanovice 33). Také v dalších místech byla nápomocna řada občanů, ať již pracovníků národních výborů, místních učitelů, zemědělců a členů Čs. mysliveckého svazu. Všem jmenovaným i nejmenovaným občanům děkuji za poskytnutou pomoc.

Materiál a metodika

Základní materiál k předložené studii tvoří údaje o 56 hnízdních lokalitách čápa bílého získané autorem v letech 1978—80 na základě vlastních pozorování a sdělených a v terénu prošetřených zpráv. Celá práce se týká území v okruhu cca 45 km kolem Olomouce. Výchozím materiálem k tomuto výzkumu byly jednak uveřejněné výsledky celostátního soupisu hnízdišť čápa bílého v r. 1974 (FOLK a kol., 1975) a jednak archivní materiál z r. 1974 uložený na ornitologické stanici MOS v Přerově (nepublikované lokality). Zpracovaný přehled 56 hnízdních lokalit je pak dále rozšířen informativními doplňky o údaje míst, na kterých čáp hnízdil před 10—15 lety i dříve (10 lokalit), nebo na kterých začal poprvé budovat hnízdo až v r. 1981 (3 lokality). Tyto údaje však nespádají do vymezeného a srovnávaného období 1974—1980 a nejsou pochopitelně zahrnuty do tabulek a propočtů. Mají pouze informativní charakter k dokreslení celé situace na zkoumaném území před i po období hlavního sledování. Základní materiál čítá celkem 392 dílčích údajů, jež charakterizují hnízda z těchto hledisek: jsou-li situována uvnitř nebo vně obce, na čem jsou umístěna, ve kterém roce je ptáci vybudovali (stáří hnízd) a v jaké výšce se nacházejí nad okolním terénem. Údaje uzavírá informace o počtech úspěšně vyvedených mláďat v posledních třech letech sledování (1978—1980) ke stanovení výsledného efektu hnízdění.

Ostatní materiál: K řešení dílčích otázek hnízdní bionomie a některých aspektů etologie a ekologie čápa bílého ve sledované oblasti bylo využito více než 250 dalších údajů z doplňujících terénních pozorování, včetně dřívějších, autorem nepublikovaných, záznamů (1957—1981), a sbírkové doklady (7) uložené na zoologickém oddělení muzea v Olomouci.

Hlavní šetření a pozorování bylo prováděno v jednotlivých letech 1978—81 obvykle od 15. března do 15. září. Systematické prošetřování celého sledovaného území bylo časově náročné a vyžadovalo kolem 40 celodenních exkursí ročně. Kromě toho lokalita Olomouc-Neředín I., která byla soustavně sledována po 4 hnízdní sezóny, vyžadovala v tutéž dobu nejméně 2—3 kontroly týdně. První etapě šetření předcházela inventarizace hnízd na základě telefonních nebo přímých dotazů na MNV, školách a zemědělských závodech v obcích. Nezávisle na tom probíhalo vlastní autorovo šetření v te-

rénu. Prověřováním a konfrontací duplicitních či pochybných zpráv a zejména prošetřením stavu na místě samém byly upřesněny údaje o hnízdech a podle okolností prováděna další systematická pozorování. Druhá etapa se týkala vlastních pozorování, která byla prováděna triedrem 12×60. Bylo-li třeba, byla hnízda kontrolována z vyvýšených míst v okolí (střechy sousedních budov apod.).

K řešení trendu a vůbec problematiky populační hustoty čápa bílého na sledovaném území byly hnízdní lokality rozčleněny do 4 kategorií: Kategorie 1. — lokalita potvrzená, pravidelné a obvykle úspěšné hnízdění trvá od r. 1974 a dříve (stálá, obsazená hnízda); Kategorie 2. — lokalita nová, hnízdo založeno v r. 1975—1980, mláďata úspěšně vyváděna; Kategorie 3. — lokalita s aktivními pokusy o zahnízdění, základ hnízda budován v r. 1975—1980, k úspěšnému vyhnízdění doposud nedošlo, páry nebo ad. ex. se potulují v okolí hnízda po celé hnízdní období; Kategorie 4. — lokalita zaniklá, hnízdo obvykle odstraněno nebo jinak zničeno v období 1974 až 1980. Výchozí stav počtu hnízdních párů je stanoven součtem počtu hnízd v kategoriích 1 a 4, stav v dalším období součtem počtu hnízd v kategoriích 1, 2 a 3. Možná chyba činí v průběhu 6 let ± 1 hnízdo (pár).

Výsledný efekt hnízdění, tzn. průměrný počet úspěšně vyvedených mláďat na 1 hnízdo a rok byl stanovován již známou metodou (viz např. FOLK a kol., 1975).

V ý s l e d k y

Přehled hnízdních lokalit s vyšetřenými základními údaji

Přehled je členěn podle okresů a v nich uvedené lokality následují v abecedním pořadí. Jednotlivé lokality (hnízda, páry) jsou kategorizovány podle popsané metodiky. Stávající hustota hnízd je zpracována zároveň na mapě (obr. 1. v příloze), na které jsou názvy lokalit uvedeny zkratkami jako v tomto přehledu a kategorie hnízd příslušnými značkami.

Okres Olomouc — celé území:

- Bo Bolelouc — Hnízdo [dále v textu H] kategorie 3, na okraji obce, na komíně kotelny zahradnictví Lotos, od r. 1980, v cca 15 m, mláďata doposud nevyvedena;
— celá jarní snůška (3 vejce) propadala postupně až do topeniště. K náhradní snůšce nedošlo (zřejmě pro vyrušování: pokus o dodatečné zpevnění dna H na komíně skleníku dřevěnou mřížkou — Toman — úst. sděl.; skleník vyhříván za chladnějšího počasí — podle toho bývá či nebývá komín v provozu). H při kontrole 16. 7. 1980 opuštěno. Negativní na hnízdění se zatím ukázalo i širší okolí lokality.

- Du Dub nad Moravou (H 4) — původně na okraji obce, na komíně bývalé mlékárny [později pekárny], od r. 1966, v cca 15 m, poslední hnízdění v r. 1974;
— pokus o opětovné zahnízdění (vybudování nového H) v r. 1976 neúspěšné [majitel objektu každoročně z jara pod komínem zatápí, eventuálně odstraňuje základy H]. Kontrola lokality a širšího okolí 16. 7. 1980 negativní.
- HL Horní Loděnice (H 4) — původně mimo obec, na dubu, v cca 8–10 m, od r. 1973 (vyvedena mláďata — počet ?), poslední existence a obsazení H v r. 1974;
— přelety čápů nad lokalitou pozorovány občas místními občany (poslední např. 16. 6. 1981), avšak kontrola lokality a širšího okolí 17. 6. 1981 byla negativní.
- Ho Horka nad Moravou (H 3) — původně na okraji obce, na rovné střeše býv. mlýna (dnes zeměděl. sklady), asi od r. 1972, v cca 11–15 m, v roce 1978 pokus o zahnízdění;
— v letech 1974–77 zde čápi nehnízdili, pozorováno pouze posedávání obvykle adultních a subadultních jedinců po okolních střechách (proto s H nepočítáno v dílčích materiálech celostátního mapování hnízdního rozšíření ptáků — RUMLER, 1975, ani hnízdiště neuvedeno v jiných soupisech — např. RUMLER, 1978). Kontrolním šetřením 2. 9. 1981 zjištěno, že se čápi pokusili opětovně zahnízdit na lokalitě v r. 1978 (juv. nevyvedeni, původní počet — ?), H však bylo v následujícím roce hned na počátku hnízdního období z objektu odstraněno (provozní důvody). Pár se ještě téhož roku pokusil postavit nové H na topolu vzdáleném cca 50 m od původního místa, avšak majitel pozemku znemožnil zahnízdění skácením topolu. Od r. 1980 lokalita zatím negativní.
- HS Horní Sukolom (H 1) — na okraji obce, na komíně býv. mlýna (nyní vepřínu JZD), od r. 1965, v cca 11–12 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978 — 2, 1979 — 2 (1 úhyn z pův. 3 juv.), 1980 — 4.
- Cha Charváty (H 4) — uvnitř obce, na lípě u kostela, od r. 1963, v cca 8 až 10 m (foto č. 1), poslední hnízdění registrováno v r. 1974;
— v r. 1974 však k vyvedení mláďat nedošlo pro přímý zásah blesku do koruny stromu v době hnízdění. K opětovnému zahnízdění nedošlo ani v dalších letech. Při kontrolách lokality 25. 5. 1979 a 16. 7. 1980 bylo šetření negativní (dřevěné kolo pro základ H stále ještě na ořezané lípě) včetně širšího okolí.
- Lh Lhota nad Moravou (H 1) — na okraji obce, původně na stříšce síla v areálu pily (Sm dřevařské závody), od r. 1959, v cca 8–9 m, od r. 1965 ve 12–15 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978 — 4, 1979 — 2, 1980 — 3;
— H na stříšce síla začalo vadit provozu pily a proto byl jeho základ přemístěn na cca 20 m vzdálenou borovici. Čápi ještě téhož roku dostavěli nové H a vyvedli úspěšně mláďata. Značná hmotnost H, užívaného ptáky po mnoho let (v r. 1980 je výška samotného H vyšší 3 m), a s tím související poškození borovice (zanedlouho uschla; poslední dobou zvětšující se trhliny v kmeni) nevyklučuje jeho zřícení. V místě je uvažováno o poskytnutí náhrady — zabudování sloupu s podložkou pro H v r. 1981.
- Me Medlov (H 2) — uprostřed obce, na komíně býv. mlékárny (dnes mimo provoz), od r. 1975, v cca 10 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978 — 3, 1979 — 0 (původní počet juv. — ?, zjištěný úhyn 2 vyspělejších juv. nepřízní počasí — obdobnou situací viz v násl. roce), 1980 — 0 (na H krmení 2 juv. — úhyn při silném krupobití 7.–8. 7. 1980).

- NZ Nové Zámky u Litovle — Obelisk (H 1) — mimo obec, (vzdálenost od objektu NZ přibližně 1 km JJZ směrem), na vrcholu korpusu Obelisku, situovaného v mýtince uprostřed lesa a blízko toku řeky Moravy; od r. 1965, v cca 22–23 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978 — 1, 1979 — (1), 1980 — 0;
— hnízdění přerušeno při opravách statiky Obelisku a jeho čištění v letech 1971–72, kdy H muselo být odstraněno. Nové H si čápi postavili opět na vrcholu Obelisku až v r. 1975. K neúspěšnému hnízdění v r. 1980: 20. 6. na H krmení 2 juv. ve stáří cca 10 dnů, avšak při dalších kontrolách (28. 6. až 9. 7.) nalezeno H vždy opuštěné. Zřejmě mláďata postihl stejný osud, jak tomu bylo na předchozí nedaleké lokalitě Me.
- ON Olomouc-Neředín I. (H 2) — uprostřed býv. obce, která nyní tvoří periferii města (foto č. 2 a 3), na komíně býv. výrobní kluhu, od r. 1978, v cca 15–20 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978 — 4, 1979 — 2, 1980 — 2 (1 úhyn z původně 3 juv.), 1981 — 3;
— komín, na němž je umístěno H, je dlouho mimo provoz a přilehlé místnosti jsou adaptovány na byt (Neředínská 26).
- OR Olomouc-Řepčín (H 4) — původně na periférii města v areálu Moravských železáren (nyní ZTS Olomouc), na jednom z nepoužívaných továrních komínů, od r. 1953, v cca 41 m, poslední obsazení H v r. 1976;
— čápi zde každoročně vyváděli mláďata. H zničeno odstřelem komína v první polovině května 1976 (srv. doplňující pozorování různého charakteru), aniž byly podniknuty kroky k záchraně nasazené snůšky a poskytnuta možnost náhradního hnízdiště, nebo odstřel odložen do mimohnízdního období. Od té doby je lokalita opuštěna.
- Pň Pňovice (H 3) — na okraji obce, základ H budován na komíně býv. mlékárny (nyní stolařská dílna závodu Potraviny), od r. 1980, v cca 10 až 15 m, mláďata nevyvedena;
— stavbu H ptáci nedokončili, i když se po celé hnízdní období zdržovali na lokalitě a v blízkém okolí.
- Přá Přáslavice (H 4) — původně v obci, na komíně obytného stavení, od r. 1969, v cca 10–15 m, poslední obsazení lokality v r. 1974;
— v r. 1974 zde poprvé čápi nevyhnížděli, v dalším roce bylo H odstraněno. Od té doby je lokalita na hnízdění čápů negativní.
- Pří Příkazy (H 4) — na okraji obce, na komíně budovy dílen závodu Oděvní průmysl (komín léta neslouží provozu), od r. 1972, v cca 16 m; k úspěšnému vyhnízdění doposud nedošlo, nezáměr o zahnízdění ze strany čápů trvá od r. 1979;
— v prvních dvou letech nedošlo k vyhnízdění z toho důvodu, že ptáci obsazovali lokalitu pozdě (během měsíce června), nosili pouze hnízdní materiál, upravovali H a nocovali na něm. K prvnímu vyvedení mláďat mohlo dojít v r. 1974, po tentokrát včasném obsazení lokality. Tři mláďata ve stáří asi 20–30 dnů však postupně uhynula následkem nepříznivě počasí (červnové silné krupobití s následnými chladnými a deštivými dny). Příčiny neúspěchu vyhnízdění v dalších letech: 1975 — pozdní obsazení hnízdiště ad. ptáky (červen), 1976–77 — hnízdění rušeno — časté urputné souboje o H s cizími čápy (zřejmě s ex. z blízké a násilně zaniklé lokality OR), 1978 — H brzy z jara shodil vítr, při čemž došlo k poškození komína (opravou zkrácen; převyšuje nyní střechu pouze o 1,5 m oproti původním 4 m). Doporučena demontáž či vyhnutí původního štětíčkového hromosvodu (druhý hromosvod je vzdálen od hnízda necelý metr). Na opravený komín bylo dáno opět kolo se základem původního hnízda. Ještě téhož roku čápi nové hnízdo při-

jali a dostavovali asi do 15. května. Stavba H nebyla dokončena [při stavbě nebo úpravě H pozorován vždy pouze 1 ex.]. Po 15. květnu zůstávalo H po většinu dne opuštěné; 1979 — na lokalitě se několikrát objevil adult. ex., bez náznaku pokračování ve stavbě H (místo využíval jen jako nocoviště); 1980 — lokalita opuštěná; 1981 — kontrola lokality i širšího okolí 10. 7. 1981 negativní.

Va Vacanovice (H 3) — na okraji obce, základ H na komíně býv. mlékárny (nyní sklad podniku Drobné zboží), od r. 1980, v cca 15 m, k vyhnízdění nedošlo;

— Jarní snůška (počet vajec — ?) propadla údajně s částí větví dovnitř komína (H bez podložky). Při kontrole 16. 7. 1980 bylo H opuštěné, v polorozpadlém stavu. Šetření v širším okolí lokality rovněž s negativním výsledkem. Podle místních informací používají čápi komínu jako nocoviště (ex. jsou pozorováni brzy z rána a večer po 19.30 hod.).

Informativní doplněk. V podkladech ornitologické stanice MOS Přerov k soupisu 1974 jsou uvedeny ještě další lokality, u kterých došlo k zániku H ještě před rokem 1974 a ani autorovo šetření v terénu nepřineslo v tomto směru nic nového. Místa hnízdění čápa bílého před 10—15 lety a dříve: Grygov — v soupisu bez konkrétních dat; Křelov — H na okraji obce, na továrním komíně ve výši 20—30 metrů, v letech 1966—1970; Senice na Hané — H v obci, na továrním komíně v 10—20 m, 1968—1972; Šternberk — 2 H na okraji města, v obou případech na továrních komínech ve 20—30 m, rok obsazení není uveden, H opuštěna 1970 a 1972; Šumvald — 2 H — jedno v obci na komíně býv. sušárny ve 20—30 m (dnes tento komín zbořen), rok obsazení neuveden, H opuštěno 1949; — druhé H mimo obec, na tov. komíně v 6—10 m, rok obsazení neuveden, H opuštěno 1967; Velký Týnec — v soupisu bez konkrétních dat. Kromě toho byla při terénním šetření získána informace o dřívějším hnízdění čápa bílého na lokalitě Újezd u Uničova — naposled v roce 1964 na komíně býv. mlékárny ve výši cca 15 m. Negativní výsledky přineslo šetření (15. 7. 1980) katastrů obcí Bohuňovic, Hlušovic, Tršic (zde území šetřeno až k Troubkám u Přerova), Velkého Újezda a dalších, i když přeletující nebo potravu sbírající čápi jsou tu často pozorováni. V roce 1981 byl dodatečně zjištěn nový pokus o zahnízdění na severovýchodní periférii města Olomouce. H v areálu budov voj. závodu v prostoru Chválkovice-Bystrovany (Hejl, úst. sděl.), na el. sloupu ve výši 6—10 m. Při kontrole 7. 9. 1981 zjištěno H nedostavěné (okraj H příliš nízký), k vyvedení mláďat nedošlo. Další zprávy o nově budovaných hnízdech čápa bílého v r. 1981 přišly z Velké Bystřice (Bureš, úst. sděl.) a z Bohuňovic (Maton, úst. sděl.).

Okres Šumperk — část území do vzdálenosti cca 45 km od Olomouce:

- Há Háj — osada u obce Třeštín (H 1) — uprostřed lesíku, na komíně vily (součást blízkých objektů — konírny JZD) a v blízkosti malé elektrárny (podniku Sm energetických závodů), od r. 1953 (podle záznamů správce elektrárny Grohara), v cca 8–10 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978 — 4, 1979 — 4 (1 úhyn z pův. 5 juv.), 1980 — 5 (kontrola 15. 7. 1980);
— před r. 1953 čápi hnízdili nedaleko na vrbě u řeky Moravy (Grohar, úst. sděl.).
- Lib Libiva (u Mohelnice) (H 1) — na okraji obce, na komíně Zahradnictví, od r. 1970, v cca 10–15 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978–79 nejméně po 1 juv., 1980 — 3 (vyhozeno 1 vejce ad. ptáky z pův. 4 — Jurenková, písemné sděl.);
— podmínky hnízdění jsou obdobné, jak bylo psáno u lok. Bo.
- Lo Loštice (H 4) — původně v obci, na komíně obytného stavění, od roku 1971, v cca 10–15 m, poslední obsazení H v r. 1974;
— H bylo koncem roku 1974 odstraněno, od té doby je lokalita i širší okolí negativní.
- Mo Mohelnice (H 4) — původně mimo obec, na olši, od r. 1970, v cca 8 až 10 m, poslední obsazení lokality v r. 1974;
— kontroly lokality a širšího okolí v letech 1975–80 negativní.
- Pos Postřelmov (H 2) — na komíně brusírny skla (závod Bohemia Poděbrady, pobočka Postřelmov), od r. 1978, v cca 15 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978 — nejméně 1, 1979 — nejméně 1, 1980 — 3 (Jurenková, pís. sdělení).
- Ús Úsov (H 1) — uvnitř obce, na náměstí, na tov. komíně býv. palírny lihu (dnes skladové prostory obce), od r. 1967, v cca 14–15 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978 — 3, 1979 — 2, 1980 — 4;
— v r. 1967 došlo jen ke stavbě H, mláďata vyvedena nebyla.
- Zá Zábřeh na Moravě (H 4) — původně na továrním komíně sladovny, od r. 1960, v cca 20–30 m; poslední obsazení H v r. 1974;
— v r. 1974 čápi nevyhnížděli, H opustili asi v polovině hnízdního období. Od té doby k dalším pokusům o zahnízdění na lokalitě nedošlo. Negativní v tomto směru je i širší okolí města.
- Zv Zvole (u Zábřeha n. Mor.) — 2 hnízda — (H 1) — na okraji obce, na jasanu u býv. mlýna (dnes soukromý objekt), od r. 1966, v cca 11 až 15 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978–79 nejméně po 1, 1980 — 3 (Jurenková, pís. sděl.);
(H 2) — uvnitř obce, na komíně budovy MNV, od r. 1980, v cca 10–12 m, v r. 1980 vyvedena nejméně 2 mláďata (zpráva MNV).

Okres Bruntál — část území do vzdálenosti cca 45 km od Olomouce — zcela negativní (lesy).

Okres Opava — část území do vzdálenosti cca 45 km od Olomouce — jediná lokalita:

- Bu Budišov nad Budišovkou (H 1) — uvnitř obce, na komíně staré pekárny, od r. 1965, v cca 15 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978 — 3, 1979 — 3, 1980 — 4.

Okres Nový Jičín — část území do vzdálenosti cca 45 km od Olomouce — zcela negativní (lesy).

Okres Přerov — část území do vzdálenosti cca 45 km od Olomouce:

- Bě** Běloutín (H 1) — v obci, na tov. komíně, od r. 1948, v cca 6—10 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978 — 3, 1979 — 3, 1980 — 3.
- Bý** Býškovice (H 2) — v obci, na kravíně, od r. 1976, v cca 6—10 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978 — 80 nejméně po 1 juv. (zpráva MNV).
- Cí** Císaňov (H 1) — v obci, na tov. komíně býv. mlékárny, od r. 1971, v cca 14—15 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978 — 4 (z původně 5 juv. se 1 zabil o el. vedení), 1979 — 0 (zachlazení vajec první snůšky, k druhé nedošlo — B e n d a, záznamy), 1980 — 3;
— samotný komín přesahuje štít staré cihlové budovy o 6 m. H je se strany hlavní komunikace vedoucí podélně obcí kryto vrostlou lípou, ve směru do zahrad a polí volné.
- Ce** Černotín (H 1) — v obci, na komíně býv. fary, od r. 1973, v cca 6 až 7 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978—79 po 3 juv. (zpráva MNV), 1980 — 2 (H e g e r, pís. sděl.).
- Dř** Dřevohostice (H 1) — v obci, na komíně Ústavu pro mládež, od r. 1973, v cca 10—20 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978—80 nejméně po 2 juv. (zpráva MNV uvádí 2—3 mláďata).
- Hr** Hranice na Moravě — 4 hnízda — (H 1) — na továrním komíně pily (dřevozpracující závod Vojenských lesů a statků), od r. 1968, v cca 20 až 30 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v roce: 1978—79 po 2 juv. (F r e i s, H e g e r, pís. sděl.), 1980 — 4 (naše kontrola 17. 7.);
(H 1) — v severní části města, na továrním komíně býv. sodovkárny (dnes užívají objekt Komunální služby města), od r. 1956, v cca 10 až 20 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978 — 2, 1979 — 2, 1980 — 3 (H e g e r, pís. sděl.); (H 4) — v areálu hlavního nádraží ČSD, na kovovém stožáru el. trakce, v letech 1974—1976, v cca 6—8 m; (H 4) — na jihozápadním okraji města, na střeše drůbežárny, v letech 1973 až 1974, v cca 6—10 m;
— ve sledované oblasti je to ojedinělý případ, kdy v jednom místě v roce 1974 současně hnízdily 4 páry, v letech 1975—76 tři a 1978—80 dva páry.
- Hu** Hustopeče nad Bečvou (H 1) — na komíně zámku, od r. 1945, v cca 20—30 m. V letech 1978—80 každoročně vyvedena nejméně 2 mláďata (zpráva MNV — 2—3 juv.).
- HÚ** Horní Újezd (H 4) — původně v obci, na komíně obytné budovy, od r. 1974, v cca 10—20 m. Čápi zde vyhnízdili pouze jedenkrát a od roku 1975 je lokalita trvale opuštěna, H odstraněno.
- Je** Jezernice (H 1) — v obci, na komíně býv. pekárny, od r. 1966, v cca 6—10 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978—79 nejméně po 2 (zpráva JZD — 2—3 juv.), 1980 — 3.
- Le** Lešná (H 1) — mimo obce v polích, na objektu st. statku, od r. 1960, v cca 10—12 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978—80 každoročně nejméně po 2 (informace st. statku — 2—3 juv.);
— H uniká pozornosti, poněvadž se nalézá v katastru Lešná mimo hlavní komunikace a to mezi obcemi Hustopeče nad Bečvou — Lhotka.
- Lip** Lipník nad Bečvou — 2 hnízda — (H 2) — na jižním okraji města, na stožáru el. vedení při silnici poblíž řeky Bečvy a objektů ČSAD, od r. 1980, v cca 8—12 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1980 — 0, 1981 — (2);
— v r. 1980 ptáci H pouze postavili, k zasednutí na snůšku nedošlo (zpráva MěNV a závodu ČSAD);
(H 3) — v severní periférii města, na komíně továrničky (v současné době před demolicí) naproti hřbitova, od r. 1980, ve výši 15—20 m, mláďata nevyvedena;

- podstatná část hnízdního materiálu při stavbě H propadla komínem (schází pevný podklad — kolo). Intenzivní pokus o zahnízdění se opakoval též v r. 1981, se stejným výsledkem jako v r. 1980, ptáci koncem května z lokality vymizeli. Při kontrole 11. 6. 1981 byla lokalita opuštěna, komín nesl stopy nepříliš starého trusu. Podle místních informací zahnízdili čápi ve městě Lipníku již v r. 1945 na vysokých stromech v okolí budov sociálního ústavu.
- Mi** Milotice nad Bečvou (H 2) — v obci, na komíně budovy školy, od roku 1977, v cca 8–10 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978 — 1, 1979 — 2, 1980 — 2.
- Op** Opatovice (H 1) — v obci, na tov. komíně býv. pekárny, od r. 1966, v cca 20–30 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978 — 0, 1979 — 2, 1980 — 3;
— v r. 1978 bylo hnízdění hned z počátku narušováno častými nálety cizích čápů na H (místní lidé hovoří o náletech asi 15 čápů), které domácí pár urputně hájil (zpráva MNV).
- Os** Osek nad Bečvou (H 2) — na okraji obce, na komíně býv. pekárny (dříve ve mlýna), od r. 1977, v cca 15 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978–80 každoročně nejméně po 2 (zpráva MNV — 2–3 juv.).
- Pol** Polom (H 1) — na okraji obce, na kovovém stožáru el. trakce přímo u budovy železniční stanice, od r. 1974, v cca 6–8 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978 — 3, 1979 — 3, 1980 — 4;
— původní H bylo předtím na komíně cihelny. Lokalita je každoročně obsazována již od r. 1945 (F r i d r i c h k o v á, úst. sděl.).
- Ra** Radslavice (H 1) — v obci, na tov. komíně býv. mlékárny, od r. 1974, v cca 10–20 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978–80 každoročně nejméně po 1 (zpráva JZD — 1–2 juv.);
— po demolici komína v r. 1980 si čápi postavili nové H na okraji obce, na komíně budovy Mechanizačního střediska JZD, v cca 6–10 m. Ke stavbě nového H došlo až v r. 1981.
- Sk** Skalička (H 1) — v obci, na komíně školy, od r. 1974, v cca 8 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978 — 3, 1979 — 2 (2 úhyny z pův. 4 juv.), 1980 — 3, 1981 — 4;
- To** Tovačov — 2 hnízda — (H 4) — původně uvnitř městečka, na tov. komíně býv. mlékárny, od r. 1964, v cca 10–15 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978 — 2, 1979 — 3, 1980 — 0;
— v r. 1980 na jaře byla provedena demolice komína, nedalekou náhradou H — sloup s upravenou podložkou — čápi nepřijali (F o j t, úst. sděl.), v okolí se zdržovali po celé hnízdní období.
(H 3) — na severovýchodním okraji městečka na komíně nedávno postavené mateřské školy, od r. 1979, v cca 8–10 m, mláďata ani jeden rok nevyvedena;
— v r. 1979 započali ptáci se stavbou H pozdě (koncem června) a tuto nedokončili. V následujícím roce také nedošlo k úspěšnému vyhnízdění. Krátce po snůšce 1 z ad. ex. uhynul (♀), podle známek chování před exitem pravděpodobně otravou. V té době byly v okolí prováděny chemické postřiky agroceenóz (F o j t, úst. sděl.). Zbývajícím ad. ex. (♂) neprojevoval o snůšku zájem, i když se až do podzimního odletu zdržoval v blízkosti H. Při kontrole 16. 7. 1980 lokalita nalezena opuštěna.
- Úst** Ústí (nedaleko Hranic na Moravě) (H 1) — v obci, na vrcholu dřevěné věže (požární zbrojnice), od r. 1968, v cca 10–20 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978–80 každoročně nejméně po 2 (zpráva MNV — 2–3 juv.).
- Bř** Břest (dodatečně připojená lokalita z okr. Kroměříž, z orografických důvodů) (H 1) — v obci, na tov. komíně býv. konzervárny, od r. 1950,

v cca 10—15 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978—80 každoročně nejméně po 2 (zpráva JZD — 2—3 juv.), 1981 — 3;
— při kontrole 28. 8. 1981 zastižena na H tři letuschopná mláďata.

Informativní doplněk. V podkladech ornitologické stanice MOS Přerov k soupisu 1974 jsou uvedeny ještě další lokality, u kterých došlo k zániku H ještě před rokem 1974 a ani autorovo šetření v terénu nepřineslo v tomto směru nic nového. Dřívější zaniklá hnízdiště: Brodek u Přerova — H na okraji obce, na tov. komíně ve výši 10—20 m, v letech 1963—1972; Kokory — H mimo obec, na topolu, v cca 6—10 m, rok založení a zániku H neuveden (podle šetření v místě, došlo k zániku H ještě před r. 1974.); Týn nad Bečvou — H mimo obec, na topolu v cca 6—10 m, rok založení H v podkladech neuveden, lokalita opuštěna v r. 1972.

Okres Prostějov — část území do vzdálenosti cca 45 km od Olomouce:

- Do** Doloplazy (H 1) — v obci, na komíně býv. pekárny, od r. 1960, v cca 10—12 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978 — 2, 1979 — 3, 1980 — 4.
- Dr** Drahaný (H 2) — v obci, na akátu (10—12 m), od r. 1980. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1980 — 0, 1981 — 3;
— v r. 1980 postavili čápi H na komíně fary. K vyhnízdění nedošlo, poněvadž H muselo být odstraněno. Ještě téhož roku byla připevněna podložka se základem H na blízký akát (Toman, pís. sděl.). Toto náhradní místo přijal pár až v následujícím roce a úspěšně vyhnízdil.
- Ko** Konice (H 3) — v obci, původně na komíně dětských jeslí, od r. 1980, v cca 10 m, k vyhnízdění doposud nedošlo;
— H bylo z pochopitelných důvodů z jeslí hned zpočátku odstraněno a část hnízdního materiálu upevněna na náhradním stožáru. Čápi však náhradní místo k zahnízdění nepřijali, přesto se zdržují v okolí lokality (1980—81).
- Ně** Němčice nad Hanou (H 1) — na okraji obce, na umělé podložce umístěné na topolu černém, od r. 1970, v cca 16 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978—79 každoročně nejméně po 2 (zpráva MNV — 2—3 juv.), 1980 — 0 (snůška zničena cizím párem — Toman, pís. sděl.).
- Ot** Otínoves (H 1) — v obci, na starém modřínu u budovy MNV, od roku 1966, v cca 10 m. Počet úspěšně vyvedených mláďat v letech: 1978—80 každoročně nejméně po 2 (zpráva MNV a JZD — 2—3 juv.), 1981 — 4 (kontrola 4. 8. 1981).
- Pl** Plumlov (H 3) — původně v obci, na komíně býv. pekárny, od r. 1980, v cca 15 m, mláďata doposud nevyvedena;
— H bylo majitelem hned z počátku odstraněno a komín zastřešen. Čápům nabídnuto náhradní místo ve vzdálenosti asi 10 m od původního (nachystáno kolo na střeše), které nepřijali. Čápi se objevují v obci a okolí nedaleké přehrady pravidelněji teprve třetím rokem (informace MNV). Při kontrole 12. 6. 1981 lokalita a okolí na hnízdění čápů negativní. Stejně tak i obec Čechovice před Plumlovskou přehradou, přestože zde místní občané často pozorují přeletující čápy.

Počet hnízdních párů a hustota hnízd na sledovaném území

Ke stanovení počtu hnízdních párů a tím i populační hustoty čápa bílého na území okresu Olomouc a vymezeném okruhu částí sousedních okresů slouží tabulka hnízdních lokalit podle kategorií (tab. 1, obr. 1). Součtem určitých kategorií hnízd (párů) podle uvedené metodiky je usuzováno na skutečný počet hnízdních párů v jednotlivých částech území takto:

Okres Olomouc — celé území — v r. 1974 — 9 párů, v dalším období vč. r. 1980 — 9 párů; o. Šumperk — část území — 7 a 6 párů, o. Opava — část území — 1 a 1 pár; o. Přerov — část území — 19 a 21 párů, o. Prostějov — část území — 3 a 6 párů. Denzita mohla být v tomto případě vypočtena pouze pro okres Olomouc — 0,63 párů na 100 km² a to pro celé období 1974—1980 (na rozloze 1418 km² 9 hnízdních párů). Z uvedeného přehledu vyplývá, že v okrese Olomouc se v porovnávaném období počet hnízdních párů neměnil, stejná situace je v části okresu Opava a téměř podobná v částech okresů Šumperk (—1 k původním 7 H) a Přerov (+2 k původním 19 H). V části okresu Prostějov lze snad usuzovat na určitý vzestupný trend (+3 k původním 3 H).

Největší hustota hnízd zůstává po celé sledované období v povodí Bečvy (o. Přerov) a na severním toku řeky Moravy (o. Šumperk), jak se lze přesvědčit z připojené mapy (obr. 1). Jen jedenkrát zahnízdily na téže lokalitě v jediném roce současně 4 páry (lok. Hr — 1974), při čemž nejmenší zjištěná vzdálenost 2 hnízd od sebe činila cca 100 m vzdušnou čarou (H pila a H na stožáru troleje, obě v blízkosti hl. nádraží). Většinou jsou však jednotlivá hnízda od sebe vzdálena více jak 3 km (> 95 % z celkového počtu hnízd, n = 56).

Stáří hnízd do r. 1980

V okrese Olomouc bylo nejdéle a každoročně obsazované hnízdo na lokalitě OŘ — 24 let (1953—1976). Ze stávajících potvrzených hnízdních lokalit je pak nejstarší lokalitou Lh — 22 let. V částech území sousedních okresů jsou nejdéle obsazeny tyto lokality: o. Šumperk — Há 28 let, o. Opava — Bu — 16 let, o. Přerov — Hu a Pol — 36 let, o. Prostějov — Do — 21 let (Ot — 15, Ně — 11 let). Stáří ostatních hnízd lze vyčíst z údajů v přehledu hnízdních lokalit.

Způsoby nidifikace

Rozptyl hnízd v krajině je zpracován v tabulce č. 2. V roce 1974 se z celkového počtu 39 obsazených hnízd (=100 %) nacházelo

12,8 % mimo obce, 23,1 % na okraji obcí, 51,3 % uvnitř obcí a 12,8 procenta na periférii městských aglomerací. V roce 1980 se z celkového počtu 43 obsazených hnízd (=100 %) nacházelo 7,0 % mimo obce, 34,9 % na okraji obcí, 48,8 % uvnitř obcí a 9,3 % na periférii měst. Z uvedeného vyplývá, že proces synantropizace čápa bílého ve sledované oblasti nadále pokračuje; ubývá pozvolna hnízd ve volné krajině a naopak vzrůstá jejich počet v obcích a to nejčastěji v malých a středně velkých.

Přehled možností vlastního umístění hnízd podává tabulka č. 3. V roce 1974 bylo 17,9 % hnízd umístěno na stromech, 7,7 % na střechách budov, 66,6 % na komínech, 2,6 % na elektrických sloupech či stožárech, 2,6 % na kamenných kvádrech (Obelisk) a 2,6 % na věžích požárních zbrojnic. V roce 1980 se situace pozměnila takto: 13,9 % hnízd je umístěno na stromech, 4,7 % na střechách budov, 72,1 % na komínech, 4,7 % na elektrických sloupech či stožárech, 2,3 % na kamenných kvádrech a 2,3 % na věžích požárních zbrojnic. Z uvedeného vyplývá, že dochází k poklesu počtu hnízd umístěných na stromech (souvisí též s poklesem hnízdění druhu mimo obce) a na střechách budov. Naopak vzrůstá počet hnízd na komínech a v poslední době (1979–80) též na elektrických sloupech — stožárech. U stromových hnízd přicházejí pak v úvahu tyto dřeviny: akát (*Robinia* sp.), borovice (*Pinus* sp.), dub (*Quercus* sp.), jasan (*Fraxinus* sp.), lípa (*Tilia* sp.) a modřín (*Larix* sp.) — vždy po 1 případě obsazení a topol (*Populus* sp.) ve 2 případech obsazení. Pokud jde o druhy komínů, na nichž ptáci nejčastěji stavějí svá hnízda, vzrůstá počet využití středně vysokých komínů zrušených malých provozoven — bývalých mlékáren, pekáren apod. Naproti tomu klesá počet hnízd umístěných na vysokých továrních komínech, jak nakonec vyplývá i z údajů v tabulce č. 4. Tvar komína (vrchol v průřezu kulatý, nebo čtverhranný) pro umístění H není pro ptáky rozhodující; spíše se jim jedná o místo dostatečně převyšující nejbližší okolí a u komínů, které jsou v hnízdním období jen občas využívány ke svému účelu (např. vyhřívání skleníků za chladných dnů z jara), o délku doby tohoto provozu. Čápi jakoby tato místa kontrolovali a jakmile se přestane topit, zahajují stavbu H (příklad lok. Bo).

K výšce umístění hnízd nad okolním terénem (tab. 4): V roce 1974 se nacházelo 33,3 % hnízd ve výšce 6–10 m, 51,3 % v 11–20 metrech, 12,8 % ve 21–30 m a 2,6 % ve výšce nad 31 m (zaniklé H na lok. OŘ ve 41 m). V roce 1980 se situace pozměnila takto: 34,9 % hnízd se nachází ve výšce 6–10 m, 55,8 % v 11–20 m, 9,3 % ve 21–30 m. Ve výškách nad 31 m se již nevyskytuje žádné hnízdo.

Tab. 1.

Kategorie hnízdních lokalit v letech 1974—1980

Kategorien der Nistlokalitäten in den Jahren 1974—1980

Okres (Bezirk)	$\frac{n}{\%}$	Kategorie			
		1 ⊕	2 ●	3 ▲	4 ○
Olomouc — celé území (Gesamtgebiet)	15 100	3 20,0	2 13,3	4 26,7	6 40,0
Šumperk — část (Teil)	9 100	4 44,5	2 22,2	—	3 33,3
Opava — část (Teil)	1 100	1 100	—	—	—
Přerov — část (Teil)	25 100	15 60	4 16	2 8	4 16
Prostějov — část (Teil)	6 100	3 50,0	1 16,7	2 33,3	—
Celkem (Zusammen)	56 100	28 46,4	9 16,1	8 14,3	13 23,2

Kategorie:

1 — lokalita potvrzená — stálé, obsazené hnízdo od r. 1974 a před ním (bestätigte Lokalität — ständig bezetztes Nest seit 1974 und auch vor diesem Jahr);

2 — lokalita nová — pravidelné hnízdění od roku 1975 a výše (neue Lokalität — regelmässiges Nisten seit 1975);

3 — lokalita s aktivními pokusy o zahnízdění od roku 1975 a výše, k úspěšnému vyvedení mláďat doposud nedošlo (Lokalität mit aktiven Nistversuchen seit 1975, Jungen bisher nicht ausgeführt);

4 — lokalita zaniklá — hnízdo odstraněno, nebo jinak zničeno v období 1974 až 1980 (untergegangene Lokalität — das Nest beseitigt oder anders vernichtet in den Jahren 1974—1980).

Tab. 2.

Rozptyl hnízd v krajině

Dispersion der Nester in der Gegend

Okres (Bezirk)	Rok (Jahr)	n %	mimo obec (ausserhalb der Gemeinde)	na kraji obce (am Rand der Gemeinde)	v obci (inmitten der Gemeinde)	na periférii větších měst (an der Stadt- peripherie)
Olomouc — celé území (Gesamt- gebiet)	1974	9 100	2 22,2	4 44,5	2 22,2	1 11,1
	1980	9 100	1 11,1	6 66,7	1 11,1	1 11,1
Šumperk — část (Teil)	1974	7 100	2 28,6	2 28,6	2 28,6	1 14,2
	1980	6 100	1 16,7	3 50,0	2 33,3	— —
Opava — část (Teil)	1974	1 100	— —	— —	1 100	— —
	1980	1 100	— —	— —	1 100	— —
Přerov — část (Teil)	1974	19 100	1 5,3	2 10,5	13 68,4	3 15,8
	1980	21 100	1 4,8	4 19,0	13 61,9	3 14,3
Prostějov — část (Teil)	1974	3 100	— —	1 33,3	2 66,7	— —
	1980	6 100	— —	2 33,3	4 66,7	— —
Celkem (Zusam- men)	1974	39 100	5 12,8	9 23,1	20 51,3	5 12,8
	1980	43 100	3 7,0	15 34,9	21 48,8	4 9,3

Tab. 3.

Umístění hnízd

Lage der Nester

Okres (Bezirk)	Rok (Jahr)	n %	stromy (Bäume)	střechy budov (Gebäude- dächer)	komíny (Schorn- steine)	el. sloupy a stožáry (Strom- stangen)	Obelisk kámen (am Stein)	věže požár- ních zbroj- nic (Türme der Feuer- wehr- häuser)
Olomouc — celé území (Gesamt- gebiet)	1974	9 100	3 33,3	1 11,1	4 44,5	— —	1 11,1	— —
	1980	9 100	2 22,2	— —	6 66,7	— —	1 11,1	— —
Šumperk — část (Teil)	1974	7 100	2 28,6	— —	5 71,4	— —	— —	— —
	1980	6 100	1 16,7	— —	5 83,3	— —	— —	— —
Opava — část (Teil)	1974	1 100	— —	— —	1 100	— —	— —	— —
	1980	1 100	— —	— —	1 100	— —	— —	— —
Přerov — část (Teil)	1974	19 100	— —	2 10,5	15 78,9	1 5,3	— —	1 5,3
	1980	21 100	— —	2 9,5	16 76,2	2 9,5	— —	1 4,8
Prostějov — část (Teil)	1974	3 100	2 66,7	— —	1 33,3	— —	— —	— —
	1980	6 100	3 50	— —	3 50	— —	— —	— —
Celkem (Zusam- men)	1974	39 100	7 17,9	3 7,7	26 66,6	1 2,6	1 2,6	1 2,6
	1980	43 100	6 13,9	2 4,7	31 72,1	2 4,7	1 2,3	1 2,3

Tab. 4.

Výška umístění hnízd nad okolním terénem

Höhe der Nester über dem Terrain

Okres (Bezirk)	Rok (Jahr)	n %	Výška v m (Höhe in m)			
			0—10	11—20	21—30	31 +
Olomouc — celé území (Gesamtgebiet)	1974	9 100	2 22,2	5 55,6	1 11,1	1 11,1
	1980	9 100	1 11,1	7 77,8	1 11,1	— —
Šumperk — část (Teil)	1974	7 100	2 28,6	4 57,1	1 14,3	— —
	1980	6 100	1 16,7	5 83,3	— —	— —
Opava — část (Teil)	1974	1 100	— —	1 100	— —	— —
	1980	1 100	— —	1 100	— —	— —
Přerov — část (Teil)	1974	19 100	8 42,1	8 42,1	3 15,8	— —
	1980	21 100	10 47,6	8 38,1	3 14,3	— —
Prostějov — část (Teil)	1974	3 100	1 33,3	2 66,7	— —	— —
	1980	6 100	3 50	3 50	— —	— —
Celkem (Zusammen)	1974	39 100	13 33,3	20 51,3	5 12,8	1 2,6
	1980	43 100	15 34,9	24 55,8	4 9,3	— —

**DRUHÝ PŘÍSPĚVEK K VÝZKUMU BROUKŮ
NA UHERSKOHRADIŠŤSKU: TESAŘÍKOVITÍ A KRASCOVITÍ
(CERAMBYCIDAE, BUPRESTIDAE)**

Zweiter Beitrag zu der Käferfaun bei Uherské Hradiště

Velká tvarová rozmanitost a nezřídka i nádherné zbarvení činí z čeledí tesaříkovitých a krascovitých jedny z nejatraktivnějších čeledí brouků. V regionu Uherského Hradiště se jimi zabývala řada sběratelů, v novější době L. Heyrovský a J. Hanáček. Všechny dosavadní nálezy svědčí o tom, že daná oblast je entomologicky bohatá a lze říci i dostatečně prozkoumána.

Zkratkami v následujícím textu jsou uvedeni sběratelé: Schl — Schlögl, Hů — Hůla, Č — Černý, Kr — Krejčířek, Fi — Fiala, Hey — Heyrovský, Ha — Hanáček; lokality bez zkratk se vztahují ke sběrům autora článku. Číslem je uveden rok sběru.

Nomenklatura vychází z díla L. Heyrovský, Fauna ČSR, sv. 5. Tesaříkovití—Cerambycidae, Praha 1955, E. Reitter, Fauna germanica, Band III. Buprestidae, p. 178—199, Stuttgart 1911.

Cerambycidae

Ergastes faber L., (Hů), ojedinělé nálezy v Chříbech (Fi), Bunč, Salaš, druh je na ústupu.

Prionus coriarius L., (Schl, Hů), v Chříbech není vzácný.

Rhagium bifasciatum F., (Schl), Chříby (Fi), Salaš 1970—1972. — *R. sycophanta* SCHR., Chříby (Fi), Břestecská skála 1970, Salaš 1970, Jasenová Hluk 1972, Boří u Míkovice 1974, les u Uher. Ostrohu 1975. — *R. mordax* DEG., (Schl, Hů, Kr) Buchlov (Ha), Salaš 1967 až 1971. — *R. inquisitor* L., (Schl, Kr), Bunč 1968, Buchlovské hory 1974, Salaš 1975.

Toxotus cursor L., (Schl, Hů, Kr), Chříby (Fi), Buchlov 1975, Kněžpolský les 1976.

Stenocorus quercus GÖTZ, okraj Kunovského lesa (Ha), Kunovský les 1974. — *S. meridianus* L., (Kr), Kunovský les 1968, Bukovina u Popovic 1970, Kobylí hlava 1972, Hluboček Hluk 1978.

Gaurotes virginea L., (Schl, Hů), Bunč 1968, Jasenová 1968.

Acmaeops marginata F., Bzenec (Kr). — *A. collaris* L., Kladichov (Ha).

Cortodera humeralis SCHALL., Kladichov (Ha), nález potvrzen.

Grammoptera ustulata SCHALL., (Hů, Kr). — *G. variegata* GERM.,

Salaš 1978. — *G. ruficornis* F., (Schl, Hů, Kr), výzkumná stanice Kunovský les 1974, Kobylí hlava 1974.

Allosterna tabacicolor DEG., (Hů, Kr), Salaš 1971, Kladichov 1973.

Leptura rufipes SCHALL., Chřiby (Fi). — *L. sexguttata* F., (Hů), Chřiby (Fi), Salaš 1968, Jasenová 1975. — *L. unipunctata* F., Kobylí hlava 1972. — *L. erythroptera* HAG., Chřiby Bunč (Hey). — *L. maculicornis* DEG., (Kr), Hlucké louky u lesa Jasenová 1971, Boří u Míkovice 1974. — *L. rubra* L., obecný druh; *a. sattleri* BICKH., (Hů). — *L. scutellata* F., Chřiby (Fi), Salaš 1971–77. — *L. sanguinolenta* L., (Schl), obecný druh. — *L. dubia* SCOP., přívoz na Moravě mezi Nedakonicemi a Kostelany (Ha) 1973.

Vadonia livida F., (Hů, Č, Kr).

Judolia cerambyciformis SCHR., (Hů, Kr), Břestecská skála 1966, Buchlovské hory 1967, Kudlovská dolina 1974. — *J. erratica* DALM., (Č), Salaš 1968–70.

Strangalia aurulenta F., Chřiby (Fi), Kunovský les (Ha). — *S. quadrifasciata* L., dosti hojný. — *S. maculata* PODA., (Hů) hojný. — *S. aethiops* PODA., (Kr), Salaš 1968. — *S. melanura* L., jeden z nejhojnějších druhů. — *S. bifasciata* MÜLL., (Hů, Kr), Kudlovská dolina 1970, Stříbrnické paseky 1970, Kobylí hlava 1972. — *S. nigra* L., (Schl), Břestecská skála 1970, Salaš 1970, Smradavka u Buchlovic 1970, Hrubý les u Březolup 1972.

Strangalina attenuata L., Salaš 1969 (potvrzen nález Ha).

Necydalis maior L., (Hů, Kr), Chřiby (Fi), Kladichov (Ha) 1973, Kněžpolský les 1969.

Spondylis buprestoides L., Stříbrnické paseky 1967, Buchlovské hory 1974.

Criocephalus rusticus L., (Schl, Hů), Kobylí hlava 1972, Salaš 1973, Kladichov 1977.

Asemum striatum L., Chřiby (Fi), Buchlov 1972; *a. agreste* F. (Hů).

Tetropium castaneum L., Chřiby (Fi), Salaš 1973–74.

Cerambyx cerdo L., (Hů), Uher. Hradiště (Hey). — *C. scopoli* FÜESLY, Chřiby (Fi), hojný.

Axinopolpis gracilis KRYN., (Hů, Kr), Chřiby (Fi, Hey).

Obrium brunneum F., (Hů, Č, Kr), hojný druh.

Stenopterus rufus L., (Č), Kunovský les 1970, Písecké vinohrady 1974, Ořechov 1974.

Molorchus minor L., (Č, Kr), hojný druh (Ha).

Aromia moschata L., dříve hojný, v současné době je na ústupu.

Rosalia alpina L., prokázán v Chřibech na Bunči, Buchlově 1968, 1973, Uher. Hradiště, snad zavlečený z Lopeníka 1972.

Anisarthron barbipes SCHRANK, (Schl), Kněžpolský les 1969.

Hylotrupes bajulus L., hojný druh.

Rhopalops clavipes F., (Kr), Uh. Hradiště (Hey). — *R. femoratus* L., (Hů), pomoravní lesy (Fi).

Callidium violaceum L., není vzácným.

Pyrrhodium sanguineum L., (Schl, Kr).

Phymatodes testaceus L., (Hů, Kr), Buchlovské hory 1976. — *P. alni* L., (Hů), stromořadí lip mezi Mor. Pískem a Uh. Ostrohem (Ha) 1974.

Clytus rhamni GERM., (Č, Kr), — *C. arietis* L., (Schl, Kr), Kunovský les (Ha), Salaš 1969—74, Kobylí hlava 1974.

Plagionotus detritus L., Chříby (Fi), Uh. Hradiště (Hey, Kr). — *P. arcuatus* L., (Kr), Buchlovské hory 1969, Salaš 1969, Boří u Míkovíc 1974.

Chlorophorus varius MÜLL., (Hů, Kr), Kladichov 1973, Stříbrnické paseky 1974. — *C. herbsti* BRAHM., (Schl, Kr), Uh. Hradiště (Hey), Salaš 1970. — *C. figuratus* SCOP., (Schl, Kr), Salaš 1970. — *C. sartor* MÜLL., Stříbrnické paseky 1972, Kobylí hlava 1972, Holý kopec 1974.

Isotomus speciosus SCHN., Uh. Hradiště (Hey), vzácný druh.

Anaglyptus mysticus L., (Schl, Hů), Bukovina u Popovic, Mařatické vinohrady 1969, Ořechov Horky 1969, Hluboček Hluk 1976.

Purpuricenys kaehlerii L., (Hů), Míkovické vinohrady 1967, pozoruhodný nález.

Dorcadion aethiops SCOP., (Kr), Kobylí hlava 1972. — *D. fulvum* SCOP., (Hů, Kr), Boří u Míkovíc 1974; *a. nigripennis* FLEISCHER, Kněžpolský les 1972. — *D. scopoli* HERBST, (Kr), Uh. Hradiště (Hey). — *D. pedestre* PODA, (Kr), Kněžpolský les 1971; *a. austriacum* GANGLB., (Hů).

Lamia textor L., (Hů, Kr), Staré hory u Hluku (Ha) 1969, podél Olšavy Drslavice — Podolí (Pospěch).

Monochamus galloprovincialis OL., Uh. Hradiště (Hey), vzácný druh.

Mesosa curculionoides L., (Hů), Salaš 1968, Kunovský les 1973, Salaš 1973. — *M. nebulosa* F., v pomoravních lesích (Fi), Kunovský les 1973, Salaš 1973.

Anaesthetis testacea F., (Č), na skáceném dubu v Buchlovickém parku 1969.

Pogonocherus hispidus L., (Kr), Salaš 1968, Bunč 1968, Kladichov 1974. — *P. fasciculatus* DEG., Bunč 1964, Salaš 1968.

Acanthoderes clavipes SCHRANK, (Hů), Salaš Brdo 1971—1972, Lopeník na Uherskobrodsku (Pospěch).

Acanthocinus aedilis L., (Schl, Hů), Kladichov 1971 (Ha).

Lipus nebulosus L., Salaš 1968, Buchlov 1977.

Exocentrus lusitans L., (Hů, Kr), Kněžpolský les 1972.

Agapanthia violacea FABR., Míkovické vinohrady 1964. — *A. vil-*

losoviridescens DEG., Kladichov 1973. — *A. cardui* L., (Schl, Kr), Uh. Hradiště (Hey).

Saperda carcharias L., Chřiby (Fi), Kladichov (Ha) 1969, Kunovský les 1970. — *S. populnea* L., Bukovina u Popovic 1973. — *S. scalaris* L., Chřiby (Fi), Salaš 1968. — *S. octopunctata* SCOP., Uh. Hradiště (Hey), vzácný druh. — *S. perforata* PALL., Chřiby (Fi).

Oberea oculata L., Kudlovská dolina 1965, Brdo 1969, Kunovský les 1971. — *O. linearis* L., (Schl), ojediněle v pomoravních lesích (Fi).

Stenostola ferrea SCHRANK., (Kr), les Osúšek u Častkova 1972.

Phytoecia scutellata F., Uh. Hradiště (Hey), velmi vzácný druh. — *P. coerulescens* SCOP., (Kr), Písecké vinohrady 1970, Kladichov 1972, Zmolky u Polešovic 1972; *a. obscura* BRIS., Zmolky 1972. — *P. nigricornis* F., Kladichov 1973, Jasenová 1977, Písecké vinohrady 1976. — *P. icterica* SCHALL., (Hů, Kr), Stříbrnické paseky 1972, Kladichov 1975; podle L. Krejčárka vzácný druh. — *P. pustulata* SCHRANK, (Kr), Kobylí hlava 1976. — *P. virgulata* CHARP., (Kr), Uh. Hradiště (Hey).

Tetrops praeusta L., (Hů, Kr), Mařatické vinohrady 1972.

Buprestidae

Chalcophora mariana L., (Schl, Hů), Chřiby (Fi), Kladichov (Ha) 1976, Buchlov 1970, Kladichov 1978.

Dicerca aenea L., Bukovina u Popovic 1968.

Poecilontha rutilans FBR. (*Scinti Iatrix* OBBG, *Lampra* LAC.), (Kr), lipové stromořadí kolem Moravy u Uh. Hradiště 1968, Kobylí hlava 1970, Jasenová 1970. — *P. mirifica* MULS (*S. decipiens* MANNH.), Buchlov (leg. Kodym, det. Hey), velmi vzácný druh, Salajka u Polešovic (Ha 1971).

Buprestis rustica L., Osvětimanský les (Ha 1971).

Phaenops cyanea FABR., borový les u Bzence (Kr).

Anthaxia millefolii FBR., výzkumná stanice lesnická v Kunovském lese 1976. — *A. manca* FBR., (Č, Kr), Chřiby (Fi). — *A. candens* PANZ., Chřiby (Fi, Kr), Mor. Písek (Ha 1976), vzácný druh. — *A. salicis* F., (Kr), Uh. Hradiště (Ha 1976), Kunovský les 1976, vzácný druh. — *A. fulgurans* SCHRANK, okraj lesa Kunovského 1976 (Ha), Salaš 1978. — *A. nitidula* L., (Schl, Kr), hojný druh; *a. cyanipes* LAP., (Hů), Stříbrnické paseky 1964. — *A. morio* FABR., (Kr), Boří u Míkovice 1972, Kobylí hlava 1973, Hluboček 1974, Salaš 1976 (Ha 1980). — *A. helvetica* STIERL., (Kr), Salaš (Ha 1980). — *A. quadripunctata* L., (Schl, Hů, Kr), Salaš 1968, Buchlovské hory 1971, Stříbrnické paseky 1971, Boří u Míkovice 1971, Kobylí hlava 1972, Kladichov 1972, hojný druh.

Chrysobothris affinis FABR., (Kr), Chřibý (Fl), Salaš 1968, Buchlovské hory 1972, St. Hutě v Chřibech (Ha 1972).

Agrilus biguttatus FABR., (Schl, Kr), Chřibý (Fl), Kudlovská dolina 1967, Stříbrnické paseky 1967, Boří u Míkovíc 1974, hojný druh; *a. coerulenscens* SCHILS., Stříbrnické paseky 1967. — *A. viridis* L., (Č, Kr), Břestecská skála 1969, Salaš 1968, Holý kopec 1971; *a. linearis* F., Stříbrnické paseky 1964, 1971. — *A. coeruleus* ROSSI, (Kr); *a. virens* SCHILS., výzkumná stanice lesnická v Kunovském lese 1974. — *A. betuleti* RATZ., (Kr), severní okraj Kladichova 1975. — *A. Roberti* CHEVRL., (Kr). — *A. elongatus* HRBST., Hluboček Hluk 1974, Stříbrnické paseky 1975; *v. cyaneus* ROSSI, Buchlov 1974. — *A. laticornis* ILLIG., (Hů, Kr), Kladichov 1972, Zmolky u Polešovic 1977. — *A. angustulus* ILLIG., (Hů, Kr), Hluboček u Míkovíc 1972, Stříbrnické paseky 1974, Kobylí hlava 1974, hojný druh; *v. Gyllenhalii* SCHILS., Stříbrnické paseky 1974. — *A. sinuatus* OLIV., (Kr), dosti hojný. — *A. graminis* LAP., (Kr), Boří u Míkovíc 1972. — *A. hyperici* CREUTZ., (Hů, Kr), Hluboček u Míkovíc 1968, Kladichov 1970. — *A. rubicollis* AB., Kobylí hlava 1972, hálka na *Rubus* sp. v Mařatické cihelně 1974.

Trachys minuta L., (Schl, Hů, Č, Kr), hojný druh; mina na *Tilia cordata* — Jasenová 1975, velmi hojný druh. — *T. troglodytes* SCHÖN., mina na *Knautia arvensis* — Kobylí hlava 1969, na *Scabiosa ochroleuca* a na *Ulmus campestris* — Jasenová 1974; nalezení i brouci. — *T. fragariae* BRIS., mina na *Fragaria vesca* — Buchlovské hory 1974, Kobylí hlava 1975. — *T. pumila* ILLIG., mina na *Glechoma hederacea* — Kněžpolský les 1974, nalezen i brouk.

Habroloma nana HBST., mina na *Geranium sanguineum* — Jasenová 1975, dosti vzácný druh.

Literatura

L. HEYROVSKÝ, Dvě nové formy moravských tesaříků. Entomologické listy, vol. II. 1939, p. 37, Brno.

J. HUBÁČEK, Druhý příspěvek k minujícímu hmyzu na Uh. Hradištsku: Coleoptera a Hymenoptera. Zprávy Vlastivědného ústavu v Olomouci, 1977, č. 185, p. 6–12.

Zusammenfassung

Bis jetzt wurden in der breiteren Umgebung von Uherské Hradiště insgesamt 55 Gattungen mit 103 Arten von den Bockkäfern und 10 Gattungen mit 33 Arten von den Prachtkäfern festgestellt. Zu den seltener vorkommenden Arten in diesem Gebiete sind zu nennen: *Cerambycidae*: *Acmaeops marginata* F., *Axinopalpis gracilis* KRYN., *Chlorophorus herbsti* BRAHM., *Dorcadion scopolii* HERBST., *Isotomus speciosus* SCHN., *Leptora dubia* SCOP., *L. erythroptera* HAG.,

Monochamus galloprovincialis OL., *Phytoecia icterica* SCHAL., *Ph. scutellata* F., *Purpuricenus kaehleri* L., *Rhopalopus femoratus* L., *Rosalia alpina* L., *Saperda octopunctata* SCOP., *Stenopterus rufus* L. Buprestidae: *Agrilus coeruleus* ROSSI a. *virens* SCHILS., *Anthaxia salicis* F., *A. candens* PANZ., *Dicerca aenea* L., *Habroloma nana* HBST., *Poecilonota mirifica* MULS.

Adresa autora: Dr. Josef H u b á č e k, Mojmírova ul. 434, 686 00 Uherské Hradiště.

Leoš Klimeš

DALŠÍ LOKALITA CEPHALARIA GIGANTEA (LEDEB.) BOBR. NA MORAVĚ

Dne 31. 7. 1980 jsem zjistil při silnici na okraji obce Vsisko (okres Olomouc) mohutný porost hlavatky, kterou později určil dr. J. Ch r t e k, CSc., jako hlavatku největší — *Cephalaria gigantea* (LEDEB.) BOBR. Tento druh je zřídka pěstován pro ozdobu v zahrádkách pod jmény *C. tatarica* ROEM. et SCHULT. nebo *C. elata* SCHRAD. Odtud vzácně zplaňuje. Jeho šíření pravděpodobně souvisí s dopravou.

C. gigantea (LEDEB.) BOBR. byla dosud udávána zplanělá na Moravě z Nového Města (SMEJKAL 1952) a z Nového Hrozenkova, okres Vsetín (TOMÁŠEK 1979). *C. gigantea* (LEDEB.) BOBR. je kavkazským endemitem, je rozšířena od předhoří až po alpský stupeň v lučních porostech. Vytváří řadu ekomorfóz, které jsou vázané na různé výškové stupně. Tyto typy, lišící se především velikostí a stupněm ochlupení, byly v minulosti popisovány jako samostatné druhy (BOBROV 1957).

Nově zjištěná lokalita se nalézá na jihovýchodním okraji obce Vsisko. Zde vytváří *C. gigantea* společně s *Echinops sphaerocephalus* L. a dalšími druhy mohutný hustý dvouvrstevný porost o výšce asi 2 m na ploše cca 3×7 m. Floristické složení je patrné ze snímku zaznamenaného 31. 7. 1980 (plocha 15 m², pokryvnost E₁ 100 %):

Cephalaria gigantea (LEDEB.) BOBR. 3, *Echinops sphaerocephalus* L. 3, *Urtica dioica* L. 1—2, *Arctium tomentosum* MILL. 1, *Helianthus tuberosus* L. s. l. 1, *Heracleum sphondylium* L. 1, *Melilotus alba* MED. +, *Lamium album* L. +, *Agropyron repens* (L.) P. B. +, *Calystegia sepium* (L.) R. BR. +, *Chaerophyllum aromaticum* L. +, *Vicia cracca* L. +, *Arrhenatherum elatius* (L.) J. et C. PRESL r, *Artemisia vulgaris* r.

Porost vykazuje zřetelné vztahy ke svazu *Arction lappae* Tx. 1937 em. GUTTE 1972 účastí *Arctium tomentosum*, *Agropyron repens*, *Artemisia vulgaris*, *Lamium album*, *Urtica dioica* a *Heracleum sphondylium*.

Herbářový doklad je uložen v herbáři Národního muzea v Průhonících (PR) a v herbáři autora.

Literatura

BOBROV E. C. (1957): Dipsacaceae. — In: Flora SSSR, Tom XXIV. Moskva — Leningrad.

SMEJKAL M. (1952): Hlavatka vyvýšená — *Cephalaria elata* (Hornem.) Schrad. — naše nová adventivní rostlina. — Čs. Bot. Listy, Praha, 4: 81—82.

TOMÁŠEK J. (1979): Druhá lokalita *Cephalaria gigantea* na Moravě. — Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 14: 148.

Vladimír Čá p

Nová lokalita *Scutellaria altissima* (Zdislavice-Svárov)

Bohatou lokalitu *Scutellaria altissima* jsem našel v lesíku u bývalého panského dvora Svárov, asi 1 km JZ od vesnice Zdislavice a asi 13 km jihozápadně od Kroměříže, v jihovýchodním výběžku Litenčických vrchů.

V místech nálezů roste vysoký les s přirozenou obnovou ve stáří 50—100 let. Stromové patro tvoří dub, jasan, habr. lípa, bříza smrk a modřín; z keřů roste řídce *Craetaegus monogyna* JACQ., ze západu proniká *Sambucus nigra* L. V bilinném patru dominuje *Ficaria verna* HUDS., dále *Pulmonaria officinalis* L., *Lamium galeobdolon* (L.) NATH., *Mercurialis perennis* L., při potoku hojně *Urtica dioica* L. Naleziště má vcelku východní expozici, někde se sklonem až 10—15 stupňů k potoku. *Scutellaria altissima* tu roste na rozloze asi 150 krát 300 m v počtu několik tisíc trsů, na některých místech formačně (10—15 trsů na 1 m²).

Kromě tohoto naleziště se vyskytuje *Scutellaria altissima* ještě v lese u trati Vinohrádky, vzdáleném od této hlavní lokality asi 600 metrů směrem severozápadním. Tento les je asi 80letá kultura (smrk, modřín) s bujným podrostem *Sambucus nigra* L., *Urtica dioica*, *Senecio nemorensis* L., takže hrozí nebezpečí, že nynější bohatý porost (několik set trsů na rozloze asi 20×30m) časem bude potlačen.

Výskyt *Scutellaria altissima* představuje zřejmě zavlečení star-

šího data. Pro zajímavost uvádím, že ve dvoře Svárov byly koncem minulého století chovány ovce vybraného plemene z Itálie.

Doklady k výskytu *Scutellaria altissima* z uvedené lokality jsou uloženy v herbářích muzeí v Brně (BRNM, OLM) a brněnské university (BRNU). V hlavních moravských herbářích jsem zjistil následující doklady o výskytu *Scutellaria altissima*:

Nové Dvory, bažantnice Kačina, 21. 6. 1893, Lukeš (BRNU)
Brno, Spielberg, Zierpflanze, VI. 1895, Rothe (BRNU)
Brünn, Makowsky, sche Garten, Thalgasse, 1897, Teuber (BRNM)
Brünn, Spielberg, kultiviert, 31. 8. 1898, Wildt (BRNU)
Nová Ulice u Olomouce, VI. 1906, Podpěra (BRNM)
Mähr. Wrisskirchen (Hranice), kultiviert, VI. 1912, Petrak (BRNM)
Teplice, zámecký park v křoví, bez data, Podpěra (BRNU)
Kaaden (Kadaň), kul. in Michau, bez data, Kunz (OLM)
Nemilany u Olomouce, zavlečen — okraj jetele, 10. 6. 1942, Otruba (OLM).

Adresa autora: Vladimír Č á p, Zdislavice 1, 768 02 Zdounky.

Zprávy Krajského vlastivědného muzea v Olomouci — č. 215

Vydalo Krajské vlastivědné muzeum v Olomouci, nám. Republiky 5/6.

Odpovědný redaktor dr. Vlastimil Tlusták.

Vytiskly Moravské tiskařské závody, n. p., závod 11, tř. Lid. milicí 5, Olomouc.

© Krajské vlastivědné muzeum Olomouc

Reg. zn. — RM 134

Ciconia ciconia L. 1974-1980

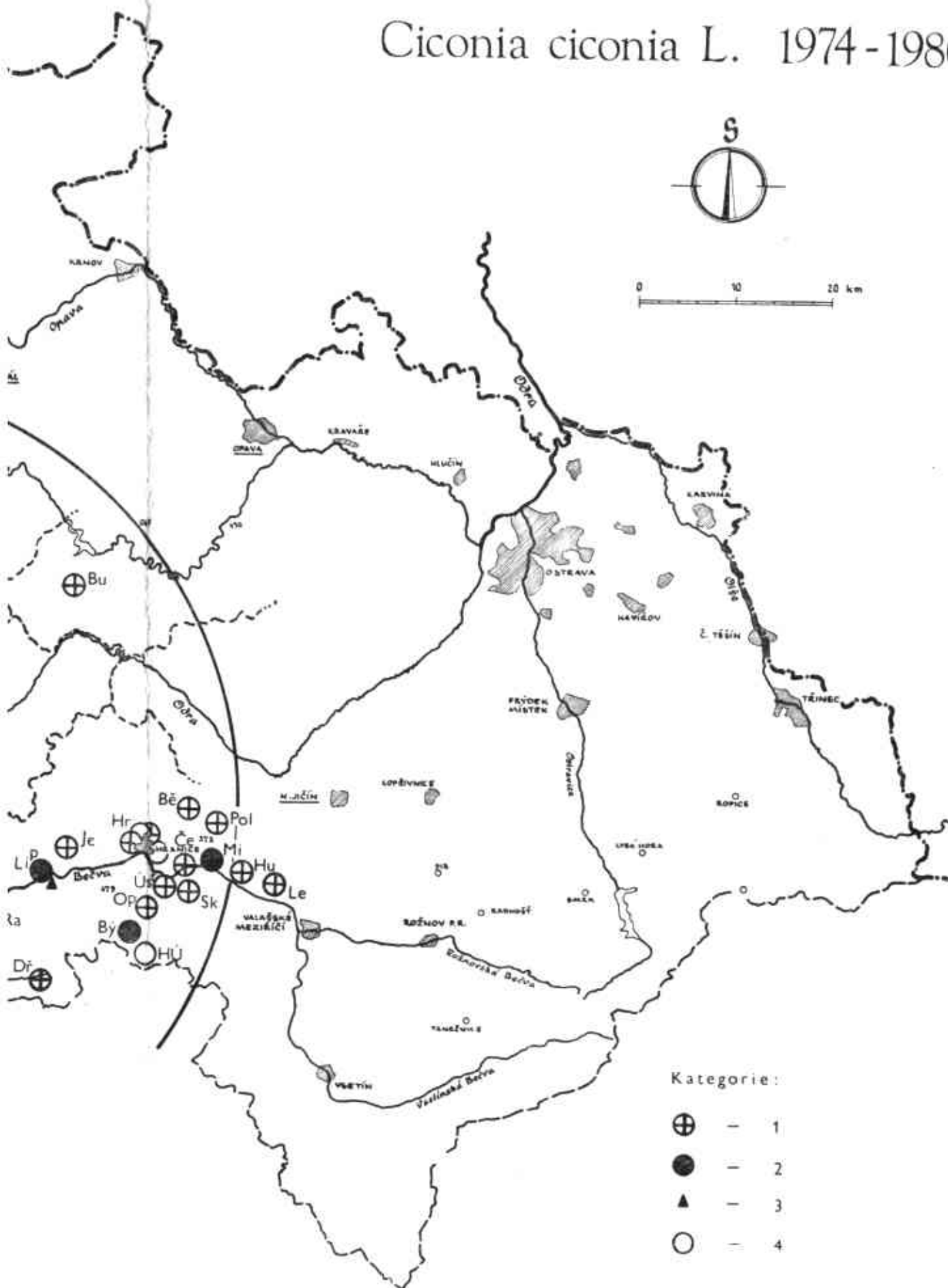




Foto 2

Texty k fotografiím

Foto 1. Pohled na hnízdo v Charváttech z věže kostela — snímek + Jaroslav Juryšek, červen 1963 (lok. Cha)

Foto 2. Hnízdo v Olomouci-Neředíně — detail (lok. ON). Snímky č. 2 a 3 — Jiří Schubert 3. 8. 1978

Foto 3. Hnízdo a jeho okolí v Olomouci-Neředíně (lok. ON)

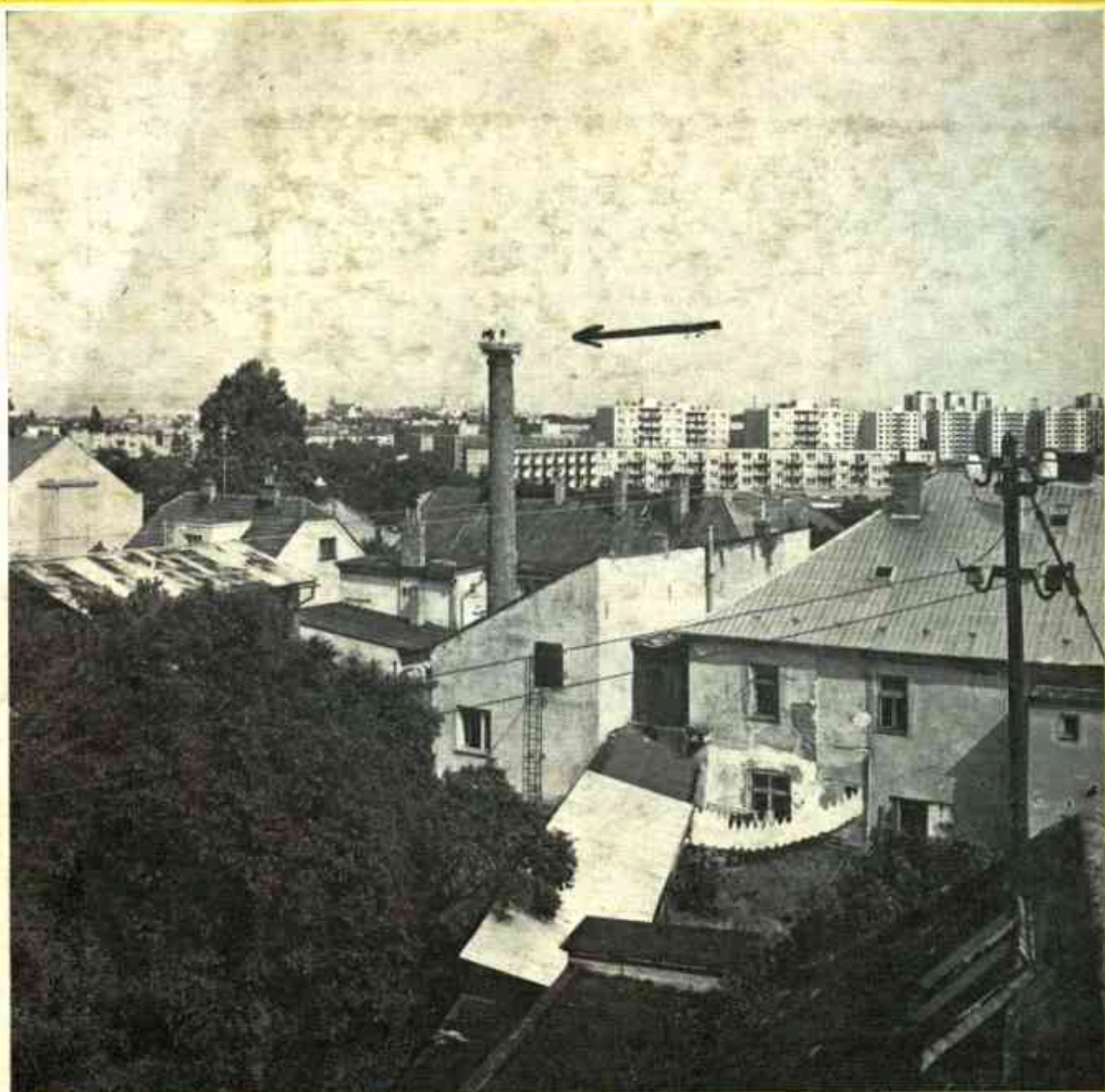


Foto 3

OBSAH

J. Soják, K problematice některých rodových jmen československé květeny	1
Z. Rumler, K trendu hnízdění čápa bílého (<i>Ciconia ciconia</i>) v okrese Olomouc a okolí, včetně několika nidobiologických a ekologických poznámek. Část 1. : : :	7
J. Hubáček, Druhý příspěvek k výzkumu brouků na Uherskohradištsku. Tesaříkovití a Krascovití : : :	25
L. Klimeš, Další lokalita <i>Cephalaria gigantea</i> (LEDEB.) BOBR na Moravě	30
V. Čáp, Nová lokalita <i>Scutellaria altissima</i> (Zdislavice-Svárov)	31